

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - 't Klavertje Bierbeek te BIERBEEK

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 12451
Instelling Gemeentelijke Basisschool - 't Klavertje Bierbeek
Directeur Benny Jonckers a.i.
Adres Schoolstraat 37 - 3360 BIERBEEK
Telefoon 016-46.37.02
Fax 016-46.21.06
E-mail secretariaat@gemeenteschoolbierbeek.be

Bestuur van de instelling Gemeentebestuur van Bierbeek
Adres Speelpleinstraat 8 - 3360 BIERBEEK

Scholengemeenschap LBB
Adres Kerkplein 2 - 3212 PELLENBERG
CLB Vrij CLB Leuven
Adres Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 15-09-2016; 16-09-2016; 19-09-2016; 20-09-2016
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 20-09-2016
Datum bespreking verslag met de instelling 18-10-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Bettina NAUDTS
Teamleden Hilde BOSMANS, Mieke DEVLIEGER

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming	9
3.1.1.4 Vaststellingen kleuteronderwijs: mens en maatschappij, wetenschappen en techniek en muzische vorming	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: mens en maatschappij	13
3.1.1.6 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek	13
3.1.1.7 Vaststellingen lager onderwijs: mens en maatschappij en wetenschappen en techniek	13
3.1.1.8 Vaststellingen lager onderwijs: muzische vorming	16
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	18
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	19
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	19
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	21
4.1 Deskundigheidsbevordering	21
4.2 Loopbaanbegeleiding	23
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	26
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	28
6.1 Wat doet de school goed?	28
6.2 Wat kan de school verbeteren?	28
6.3 Wat moet de school verbeteren?	29
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	30
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	31

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
 Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
 Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 **SAMENVATTING**

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de gemeentelijke basisschool in Bierbeek. De naam 't Klavertje verwijst naar de vier vestigingsplaatsen. De hoofdzetel is gelegen aan de rand van Bierbeek en bestaat uit een kleuter- en lagere afdeling. De drie andere vestigingen beperken zich tot kleuterafdelingen, met drie kleuterklassen in Opvelp, twee in Lovenjoel en één in Bierbeek centrum. De leerlingenpopulatie weerspiegelt de samenstelling van de buurt. De laatste jaren is er een kleine instroom van anderstalige kinderen merkbaar. De school werd de voorbije jaren afwisselend door de directeur en een vervangend directeur geleid. Op het moment van de doorlichting stond de vervangend directeur net terug in deze functie.

In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 8 september 2016 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens de doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor mens en maatschappij, wetenschappen en techniek en muzische vorming de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor dezelfde leergebieden de eindtermen te bereiken. Ze peilde ook naar de kwaliteit van de evaluatiepraktijk, de deskundigheidsbevordering en het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in beide afdelingen de resultaten van mens en maatschappij, wetenschappen en techniek en muzische vorming niet voldoen aan de verwachtingen van de overheid. Het schoolteam streeft de ontwikkelingsdoelen bij de kleuters in onvoldoende mate na en bereikt met de leerlingen de eindtermen onvoldoende.

In de kleuterafdeling zijn het onderwijsaanbod, de evaluatiepraktijk en de begeleiding van de kleuters onvoldoende doelgericht en te weinig afgestemd op de krachtlijnen van de leerplannen. Uit de analyse van de planningsdocumenten, de observaties en gesprekken blijkt dat de kleuteronderwijzers voor meerdere domeinen van mens en maatschappij, wetenschappen en techniek en muzische vorming nauwelijks activiteiten voorzien. Hierdoor ontstaan er hiaten in het onderwijsaanbod. Bovendien streven ze binnen de aangeboden activiteiten vaak dezelfde doelen na. Waardevolle initiatieven rond de graduele opbouw van het onderwijsaanbod zijn verwaterd. De kleuteronderwijzers werken met thema's die aansluiten bij de leef- en ervaringswereld van de kleuters. Het activiteitenaanbod binnen de uitgewerkte thema's is echter te beperkt en eenzijdig. Ook het aanbod in de meeste speelleerhoeken nodigt kleuters onvoldoende uit om te exploreren en te experimenteren. Activiteiten in het kader van muzische vorming stimuleren onvoldoende de creativiteit en zelfexpressie. In de kleuterafdeling is er geen efficiënt observatie- en kindvolgsysteem dat de ontwikkeling van de kleuters overzichtelijk en breed in beeld brengt. Hierdoor ontbreekt een kwaliteitsvolle begeleiding van de kleuters.

In de lagere afdeling passen de onderwijzers de inhoudelijke en didactische uitgangspunten van het leerplan mens en maatschappij en wetenschappen en techniek te weinig toe in hun dagelijkse onderwijspraktijk. Ze hebben weinig zicht op de invulling van de thema's in de andere leerjaren. Daardoor ontstaan overlappingsen en hiaten in het aanbod, dat bovendien continuïteit en een graduele opbouw mist. De wijze waarop de onderwijzers de vorderingen van leerlingen momenteel in kaart brengen, verschaft de ouders geen duidelijk beeld van de totale ontwikkeling van hun kind voor deze leergebieden.

De onderwijzers hebben te weinig zicht op de verwachtingen die vervat zijn in het leerplan muzische vorming. Ze slagen er niet in om een doelgericht, gevarieerd en evenwichtig muzisch aanbod te creëren. Het ontbreekt op schoolniveau aan afspraken die de onderwijzers houvast bieden om activiteiten in te vullen, materialen te gebruiken en specifieke werkvormen te ontplooien. De leerlingen krijgen onvoldoende stimulansen om zich creatief te uiten en hun talenten in de verschillende muzische domeinen te verkennen of te ontplooien. De evaluatie en begeleiding van de leerlingen weerspiegelen onvoldoende de verschillende onderdelen van dit leergebied.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat de deskundigheidsbevordering weinig planmatig en niet doelgericht gebeurt. Het schoolteam beschikt niet over een strategie om jaarlijks prioriteiten te bepalen. Het heeft bijgevolg te weinig zicht op de kwaliteit van het eigen onderwijs en weet hierdoor niet wat gezamenlijke of individuele vormingsnoden zouden kunnen zijn. Daarnaast biedt de schoolleiding te weinig structuren en procedures aan om de deskundigheidsbevordering te stimuleren en te ondersteunen. Waardevolle aanzetten om de schoolwerking te optimaliseren, vallen stil bij gebrek aan sturing en opvolging. Een aantal teamleden nemen zelf de verantwoordelijkheid voor de eigen professionalisering. Zij maken onderling afspraken en passen, wat ze leerden uit nascholingen, toe in de eigen klas. Dit betekent dat het team zich met verschillende snelheden professionaliseert. De teamleden hebben geen zicht op de aanwezige expertise en voorbeelden van goede klaspraktijken. Ze staan te weinig open om op de klasvloer van en met elkaar te leren.

Het schoolteam benadert de loopbaanbegeleiding vooral vanuit het aspect leerbegeleiding. Het kent de visie van het zorgcontinuüm echter onvoldoende zodat het de eerste- en tweedelijnszorg niet invult volgens de vereisten van een hedendaagse, kwaliteitsvolle zorgwerking. Daardoor is de kwaliteit van de leerbegeleiding voor verbetering vatbaar. Het schoolteam neemt wel waardevolle initiatieven die de drempel verlagen voor de leerlingen bij hun overstap naar een ander niveau. Om een vlotte schoolloopbaan te bewerkstelligen voorziet het schoolteam specifieke ondersteuning voor leerlingen met geattesteerde leerstoornissen én voor leerlingen die meer uitdaging nodig hebben.

Het schoolteam onderzoekt de kwaliteit en de effecten van loopbaan- of leerbegeleiding onvoldoende. Door de nadruk op cognitieve capaciteiten in het leerlingvolgsysteem en in de rapporteringspraktijk brengt het schoolteam onvoldoende de brede persoonlijkheidsontwikkeling en de leerwinst van leerlingen in kaart. Daardoor gaan kansen verloren om de leerlingen optimaal te begeleiden tijdens hun schoolloopbaan.

Het algemeen beleid heeft de laatste jaren duidelijk aan slagkracht ingeboet. Het schoolteam mist al enige tijd een sterke leider die hen aanstuurt, steunt en een standvastig onderwijskundig beleid garandeert. Dit bevordert de opbouw van de gezamenlijke doelgerichtheid niet en belemmert een dynamische teamwerking. Daardoor slaagt het schoolteam er niet in om een visie op belangrijke ondersteunende onderwijsprocessen te ontwikkelen en deze effectief toe te passen in de praktijk. Het schoolteam maakt te weinig interne afspraken en de opvolging is onbestaand. Er is geen cultuur van zelfevaluatie aanwezig. Dit leidt er ook toe dat het schoolteam de beschikbare outputgegevens nauwelijks aanwendt om de onderwijskwaliteit in vraag te stellen en om verbeterpunten op te sporen en bij te sturen.

De onderwijsinspectie geeft een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Het onderzoek naar de 'overige erkenningsvoorwaarden' leidt tot een gunstig advies. Op vlak van de overige regelgeving stelde de onderwijsinspectie enkele inbreuken vast. De onderwijsinspectie formuleert een ongunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het niet voldoen voor de leergebieden mens en maatschappij, wetenschappen en techniek en muzische vorming in de kleuter- en lagere afdeling. Dit betekent dat ze adviseert om de procedure op te starten om de erkenning van de school in te trekken. De school kan gebruik maken van de wettelijke voorziene mogelijkheden om dit advies te laten opschorten. Als de school hierop wenst in te gaan, oordeelt de onderwijsinspectie dat de school een beroep moet doen op externe ondersteuning om de tekorten te remediëren.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- muzische vorming
- wetenschappen en techniek
- mens en maatschappij

Lager onderwijs - Leergebieden

- muzische vorming
- wetenschappen en techniek
- mens en maatschappij

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

- Loopbaanbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied mens en maatschappij in onvoldoende mate na. De kleuteronderwijzers plannen te weinig een doelgericht onderwijsaanbod waarbinnen de kleuters kansen krijgen om inzichten en vaardigheden binnen alle domeinen van dit leergebied te verwerven. Afspraken over de inhoudelijke invulling van de thema's zijn verwaterd. Er zijn weinig observatie- en evaluatiegegevens beschikbaar waardoor ze de kleuters onvoldoende kunnen opvolgen en begeleiden.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wetenschappen en techniek in onvoldoende mate na. De kleuteronderwijzers hebben onvoldoende aandacht voor een gradueel opgebouwd en evenwichtig samengesteld onderwijsaanbod. In de meeste klassen ontbreekt een krachtige leef- en leeromgeving die nodig is om kleuters voldoende kennis, vaardigheden en positieve attitudes voor wetenschappen en techniek te laten verwerven. Door een gebrek aan observatie- en evaluatiegegevens is het niet mogelijk om kleuters adequaat op te volgen en te ondersteunen.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming in onvoldoende mate na. De kleuteronderwijzers slagen er niet in om een doelgericht, gevarieerd en evenwichtig aanbod te creëren. Enige graduele opbouw binnen het muzische leerproces ontbreekt. De kleuteronderwijzers stemmen de didactische aanpak onvoldoende af op de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen. Er gaat geen doelgerichte aandacht naar de observatie van muzische competenties van de kleuter.

3.1.1.4 Vaststellingen kleuteronderwijs: mens en maatschappij, wetenschappen en techniek en muzische vorming

Curriculum	Op schoolniveau bestaan geen duidelijke afspraken die de inhoud van het
Onderwijsaanbod	onderwijsaanbod in de kleuterafdeling aansturen. De meeste
<i>Referentiekader</i>	kleuteronderwijzers besteden minimale aandacht aan de planning en bewaking
<i>Planning</i>	van het leer- en ervaringsaanbod. Het team heeft geen zicht op de hiaten en
<i>Evenwichtig en volledig</i>	overlappenden in het onderwijsaanbod. Sinds kort verwijzen de
<i>Samenhang</i>	kleuteronderwijzers in de planningsdocumenten naar een koepelgebonden
<i>Brede harmonische vorming</i>	referentiekader.
<i>Actief leren</i>	

De kleuteronderwijzers zijn niet vertrouwd met de uitgangspunten en inhoud van de leerplannen. Op schoolniveau vond geen studie van de leerplan- en ontwikkelingsdoelen plaats. Hierdoor passen de kleuteronderwijzers de krachtlijnen van de leerplannen en de leerplandoelen onvoldoende intentioneel toe in hun dagelijkse onderwijspraktijk.

Op schoolniveau gaat er weinig aandacht naar de verticale samenhang van leerinhouden. Binnen de leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek beschikken de kleuteronderwijzers over themafiches met afspraken over de graduele opbouw en inhoudelijke invulling van een aantal gezamenlijke en terugkerende thema's. Deze themafiches zijn evenwel niet meer operationeel. Slechts enkele kleuteronderwijzers slagen erin om een aantal waardevolle initiatieven zoals hoekverrijking toe te passen in hun klaspraktijk. Voor het leergebied muzische vorming bestaan geen structurele afspraken over een graduele afstemming van het muzisch aanbod over de klassen heen.

In een aantal klassen biedt het thematisch aanbod de kleuters niet de nodige kansen om zich breed en harmonisch te ontwikkelen. Meerdere kleuteronderwijzers voorzien bij de uitwerking van een thema een te beperkt en te weinig gevarieerd activiteitenaanbod. Het onderwijsaanbod is ontoereikend om de leerplandoelen voor de leergebieden in de focus na te streven.

In nagenoeg alle klasgroepen krijgt muzische vorming een eenzijdige invulling. De kleuteronderwijzers hebben weinig oog hebben voor een evenwichtige benadering van alle domeinen van muzische vorming. In alle klassen ligt het accent op het domein beeld. Heel wat kleuteronderwijzers sturen het proces sterk aan en houden soms letterlijk de hand van de kleuter vast. Slechts enkelen creëren bewust kansen om kleuters te laten experimenteren met verschillende materialen. Dat gebeurt echter vaak binnen een vaste vormgeving. Er bestaan geen afspraken over het aanbod van verschillende werkvormen en technieken. Binnen het domein muziek beperken de kleuteronderwijzers zich overwegend tot het zingen van liedjes. Het is niet duidelijk wie verantwoordelijk is voor het domein bewegingsexpressie. Een aantal kleuteronderwijzers verwijzen naar de leerkracht lichamelijke opvoeding, maar ook hierover bestaan geen formele afspraken.

In de planningsdocumenten zijn weinig activiteiten terug te vinden waarbij expliciet doelen rond drama worden vooropgesteld. Uit de gesprekken blijkt dat de kleuteronderwijzers voor de invulling van dit domein vaak terugvallen op dezelfde activiteiten met nadruk op verbale expressievormen.

De kleuteronderwijzers slagen er niet in om een krachtige invulling te geven aan het muzisch-creatief proces. Ze besteden bij de start van een muzische activiteit te weinig aandacht aan allerhande impressies om kleuters op een authentieke wijze vorm te laten geven aan eigen gevoelens, fantasieën en ideeën. Werken naar model haalt vaak de bovenhand. Het beschouwende proces waarbij kleuters reflecteren en communiceren over eigen muzische uitingen en die van anderen, komt minimaal aan bod.

Binnen het leergebied mens en maatschappij streven de kleuteronderwijzers met terugkerende activiteiten een aantal doelen van de domeinen tijd en ruimte geïntegreerd na. Door het herhalend en stereotiep karakter van deze activiteiten glippen een aantal doelen van deze domeinen door de mazen van het net. De werkgroep verkeer programmeert meerdere acties doorheen het schooljaar die bijdragen tot de vorming van gepaste attitudes en die mogelijkheden bieden om kennis en vaardigheden in de praktijk te oefenen. In enkele klassen streven de kleuteronderwijzers bij leeruitstappen gericht enkele doelen uit het domein verkeer na. Impulsen om kleuters te leren over menselijke en maatschappelijke thema's krijgen in de meeste klassen een weinig doelgerichte invulling.

De nieuwe ontwikkelingsdoelen voor natuur en techniek zijn niet op schoolniveau besproken. De kleuteronderwijzers hebben onvoldoende zicht op de leerplandoelen met betrekking tot hanteren en duiden van techniek. De kleuters krijgen onvoldoende kansen om met allerhande materialen en technieken te exploreren en te experimenteren en op hun niveau technische systemen waar te nemen en te onderzoeken. Het gebruik van allerlei stappenplannen binnen techniek en natuurkundige verschijnselen is gering. Binnen het domein natuur benutten de kleuteronderwijzers de aanknopingspunten in de schoolomgeving om invulling te geven aan werkelijkheidsgericht onderwijs.

De meeste kleuteronderwijzers voorzien doelgericht leeruitstappen in aansluiting bij het behandelde thema. Deze aanpak zorgt ervoor dat kleuters levensechte ervaringskansen kunnen opdoen. Binnen de uitwerking van een klasthema gebruiken de kleuteronderwijzers weinig concrete, levensechte en uitdagende materialen om de realiteitswaarde van het aanbod te verhogen. In het kader van muzische vorming wonen de kleuters jaarlijks minstens één culturele voorstelling bij.

De kleuteronderwijzers besteden aandacht aan de ontwikkeling van de zelfsturing. Bij de jongste kleuters start dit met eenvoudige stappenplannetjes die vooral gericht zijn op de hygiënische redzaamheid. Naarmate de kleuters ouder worden, krijgen ze een meer actieve rol in de keuzebepaling. Daarvoor richten de kleuteronderwijzers hoeken- of contractwerk in. De methodiek die ze daarbij hanteren, wisselt van klas tot klas. In een aantal klasgroepen biedt de aanbiedingsvorm onvoldoende kansen om kleuters zelf verantwoordelijk te laten zijn voor taken die ze binnen een vooropgestelde periode moeten afwerken.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De klassen zijn mooi en overzichtelijk ingericht. In de vestigingsplaats Opvelp kampt de school met plaatsgebrek. De activiteiten van de jongste kleuters gaan door in een gedeelte van de refter. De inrichting van deze ruimte is minder geschikt om onderwijs aan te bieden.

De kleuteronderwijzers benutten en verrijken de speelleerhoeken weinig doelgericht. Ze hebben weinig tot geen ervaring met de inrichting van een techniek- of themahoek.

De meeste klassen beschikken over voldoende ontwikkelings- en spelmaterialen en een ruim assortiment aan knutsel- en verbruiksmaterialen. In de vestigingsplaats Centrum ontbreken een aantal materialen om de leerplandoelen voor de leergebieden in de focus na te streven.

Het team van de kleuterafdeling greep een studiedag aan om symbolen, pictogrammen en hoekaanduidingen verder op punt te zetten. De uitwerking is overzichtelijk en verzorgd, maar er zijn verschillen in aanbod en kwaliteit. In de leeftijdsgemengde klasgroepen besteden de kleuteronderwijzers weinig aandacht aan een gedifferentieerde voorstelling of richten ze de voorstelling op het ontwikkelingsniveau van één van de twee leeftijdsgroepen, vaak dat van de jongste kleuters. In een aantal klassen ontbreken pictogrammen bij de hoeken of zijn ze niet conform de gemaakte afspraken.

De kleuteronderwijzers hebben niet de gewoonte om in functie van differentiatie en zelfsturend leren meer gradatie in speelleermaterialen aan te brengen en om meer aandacht te besteden aan functioneel gegradeerde stappenplannen en opdrachtkaarten.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Gericht op bijsturing

Op schoolniveau bestaan weinig afspraken om de ontwikkeling en vorderingen van de kleuters in kaart te brengen. De kleuteronderwijzers hebben geen ervaring om planning en observatie op elkaar af te stemmen. Gerichte observaties voor de leergebieden in de focus zijn zo goed als onbestaande. Hierdoor kunnen de kleuteronderwijzers niet adequaat inspelen op het ontwikkelingsniveau en de specifieke ondersteuningsbehoeften van kleuters. Door het gebrek aan observatiegegevens evalueren ze de kleuters veeleer vanuit een buikgevoel, hetgeen afbreuk doet aan de validiteit van de evaluatiepraktijk.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Het gebrek aan observatiegegevens voor de leergebieden in de focus leidt tot een onvolledige beeldvorming van de kleuter. Tijdens het multidisciplinair overleg worden zelden aspecten van de ontwikkeling van de kleuter met betrekking tot muzische vorming, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek besproken.

Sommige kleuteronderwijzers spelen in op interesses en leervragen van de kleuters. De meesten laten mogelijkheden onbenut om differentiatie in het aanbod uit te bouwen, inspelend op de beginsituatie en de talenten van de kleuters.

3.1.1.5 Lager onderwijs: mens en maatschappij

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied mens en maatschappij in onvoldoende mate. Dat blijkt onder meer uit de tendensen in de beschikbare outputgegevens. De onderwijzers baseren hun onderwijsaanbod en evaluatiepraktijk te weinig op de uitgangspunten van de eindtermen. Het aanbod vertoont overlappingsen, breuklijnen en hiaten doorheen de opeenvolgende leerjaren. De evaluatie beperkt zich in hoofdzaak tot kennisreproductie en verloopt weinig doelgericht.

3.1.1.6 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wetenschappen en techniek in onvoldoende mate. De onderwijzers baseren hun onderwijsaanbod en evaluatiepraktijk te weinig op de uitgangspunten van de eindtermen. De verticale samenhang is veeleer beperkt. Essentiële componenten zoals onderzoeksvaardigheden, probleemoplossend werken en het technisch proces krijgen niet de aandacht die ze verdienen. De evaluatie en rapportering biedt geen zicht op de praktische en technische capaciteiten.

3.1.1.7 Vaststellingen lager onderwijs: mens en maatschappij en wetenschappen en techniek

Curriculum
Onderwijsaanbod
Onderwijsorganisatie
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Actief leren
Klasmanagement

Naar aanleiding van aanbevelingen voor wereldoriëntatie bij de vorige doorlichting startte het team van de lagere afdeling verschillende jaren geleden een implementatieproces. De onderwijzers volgden een aantal studiedagen, gedeeltelijk onder begeleiding van de pedagogische begeleiding. Ze koppelden hierbij de thema's aan een overzichtslijst met leerplandoelen. Deze doelenlijst dient als verantwoording voor het bereiken van alle doelen.

Om meerdere redenen volstaat deze lijst echter niet om een volledig aanbod te garanderen. Zo vormt de doelenlijst geen correcte weerspiegeling van het aanbod aangezien de onderwijzers vooral op basis van buikgevoel de doelen aanvinken.

Ze spraken daarnaast niet af of ze een doel aanvinken als ze het zijdelings hebben aangereikt of als de leerlingen het doel effectief hebben bereikt. Bijkomend werkten sommige onderwijzers de vastgestelde hiaten in het aanbod niet weg. Bij het plannen van de lessen mens en maatschappij en wetenschappen en techniek stellen de onderwijzers zelden doelen voorop bij de activiteiten. Ook als ze hun aanbod van activiteiten en thema's veranderen, houden de meeste onderwijzers geen rekening met de doelenlijst.

De onderwijzers hebben weinig zicht op de invulling van de thema's binnen mens en maatschappij en wetenschappen en techniek in de andere leerjaren. Ze zijn er zich niet van bewust dat een aantal activiteiten verschillende keren op dezelfde wijze aangeboden worden. Dat leidt onvermijdelijk tot overlappingsen en breuklijnen in het aanbod doorheen de opeenvolgende leerjaren.

In de meeste leerjaren is de onderwijspraktijk te weinig doordrongen van de inhoudelijke en didactische bouwstenen van het leerplan. Zo kiezen meerdere onderwijzers vaak thema-inhouden die voornamelijk tot één domein behoren, waardoor ze de werkelijkheid slechts vanuit één invalshoek benaderen. Daarnaast houden onderwijzers weinig rekening met de inbreng van leerlingen bij de uitwerking van de thema's.

De onderwijzers stimuleren weinig de onderzoeksvaardigheden van de leerlingen binnen het leergebied wetenschappen en techniek. Ze sporen de leerlingen nauwelijks aan om probleemoplossend te denken en te handelen wanneer ze de verschillende stappen van het technisch denkproces doorlopen.

De meeste onderwijzers streven bewust de samenhang met andere leergebieden na. In meerdere klassen integreren ze aspecten van de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren, informatie- en communicatietechnologie (ICT) en sociale vaardigheden.

Meerdere onderwijzers plannen uitstappen en extramurale activiteiten die het thema werkelijkheidsnabij maken. De acties van de werkgroep verkeer en de vele uitstappen met de fiets stimuleren de leerlingen om de opgedane kennis en attitudes in de praktijk toe te passen.

Enkele onderwijzers slagen erin om een krachtige en motiverende leeromgeving te creëren waarbij ze betekenisvolle leerinhouden aanbieden en de leerlingen zelf kunnen exploreren, experimenteren en leerinhouden verwerven. Het is een gemiste kans dat de onderwijzers weinig open staan om van elkaar te leren waardoor goede praktijkvoorbeelden niet de kans krijgen om door te stromen naar andere klassen.

Materieel beheer
Infrastructuur
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De onderwijzers beschikken over voldoende leermiddelen en didactische materialen om de leerplandoelen te realiseren. Door het functioneel gebruik van het digitale schoolbord verrijken de onderwijzers van de bovenbouw hun lessen visueel en auditief.

Het team van de lagere afdeling maakte afspraken om de tijds-kaders op elkaar af te stemmen, maar deze worden in een aantal klassen niet strikt gevolgd. De onderwijzers maakten geen afspraken om een graduele opbouw voor de ruimtekaders te garanderen. In een aantal klassen zijn geen ruimtekaders terug te vinden. Slechts enkele onderwijzers wendden de aanwezige kaders functioneel aan.

Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De onderwijzers brengen de vorderingen van leerlingen in kaart door zelfgemaakte schriftelijke toetsen af te nemen. Andere evaluatievormen komen slechts uitzonderlijk aan bod. Er is weinig afstemming van de evaluatiepraktijk op de vooropgestelde leerplandoelen. De meeste toetsen richten zich op de reproductie van kennis.
	Het team van de lagere afdeling heeft geen gezamenlijk gedragen visie over een brede evaluatie voor deze leergebieden, waarbij het naast de cognitieve ontwikkeling ook de verworven inzichten en praktische of technische vaardigheden doelgericht in kaart brengt.
Rapporteringspraktijk <i>Interne en externe</i> <i>communicatie</i> <i>Evenwichtig en volledig</i>	In het rapport noteren de onderwijzers de resultaten voor beide leergebieden in één globaal cijfer. Dit biedt onvoldoende informatie over het afgelegde leerproces en de verschillende vaardigheden en attitudes van de individuele leerlingen. Zowel het rapport als het leerlingendossier geven een beperkt beeld van de interesses en de praktische/technische vaardigheden of talenten van de leerlingen voor mens en maatschappij en wetenschappen en techniek.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De beperkte beeldvorming bemoeilijkt een gerichte begeleiding of een aanbod dat inspeelt op de verschillen in behoeften, interesses en talenten van de leerlingen. Differentiatie in aanpak en leerinhouden zijn voor deze leergebieden geen verworvenheid.
Kwaliteitszorg	Al meerdere jaren nemen de leerlingen aan het einde van het basisonderwijs deel aan gestandaardiseerde externe toetsen voor beide leergebieden. Het schoolteam stelt zich weinig vragen bij de resultaten voor bepaalde domeinen en maakte tot op heden geen foutenanalyses. Het wendt deze resultaten evenmin aan om tendensen op schoolniveau vast te stellen in functie van vereiste bijsturingen.

3.1.1.8 Vaststellingen lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in onvoldoende mate. Het team slaagt er niet in om een doelgericht, gevarieerd, evenwichtig en volledig muzisch aanbod te creëren. Enige graduele opbouw binnen het muzisch leerproces ontbreekt. Meerdere onderwijzers besteden te weinig onderwijstijd aan muzische vorming. De evaluatie, rapportering en begeleiding van de ontwikkeling van de leerlingen voor diverse aspecten van het leergebied zijn ontoereikend. Het gebrek aan degelijke evaluatiegegevens en inhoudelijke sturing vormen tevens een rem op de interne kwaliteitszorg.

Curriculum	De onderwijzers missen een klare kijk op de visie en de uitgangspunten van het
Onderwijsaanbod	leerplan muzische vorming.
<i>Referentiekader</i>	Een breed, gevarieerd en doelgericht aanbod aan muzische activiteiten
<i>Planning</i>	ontbreekt in de meeste klassen. De onderwijzers plannen de lessen muzische
<i>Evenwichtig en volledig</i>	vorming waar mogelijk in samenhang met mens en maatschappij en
<i>Samenhang</i>	wetenschappen en techniek. Daarnaast geven de onderwijzers hun klasaanbod
<i>Actief leren</i>	vulling vanuit eigen interesses en wat ze denken dat leerlingen 'leuk' vinden. Weinig onderwijzers koppelen de activiteiten aan leerplandoelen. Hierdoor hebben ze noch op klasniveau, noch op schoolniveau een zicht op de aangebrachte doelen.

Het team van de lagere afdeling kreeg enkele jaren geleden een instrument aangereikt om een evenwichtig aanbod van de verschillende muzische domeinen te bewaken. Dit instrument mist echter zijn doel. In de meerderheid van de klassen is er een overaanbod van het domein beeld. De andere muzische domeinen komen slechts sporadisch aan bod of krijgen een enge en eenzijdige invulling. Dat leidt onvermijdelijk tot leemtes in het aanbod. De meeste onderwijzers verenigen het domein media tot ICT-gebruik.

De onderwijzers hebben weinig tot geen zicht op elkaars muzische werking. De lagere afdeling mist opbouwende leerlijnen op basis van leerplandoelen die de continuïteit, de volledigheid en de gradatie van het muzisch aanbod over de leerjaren heen waarborgen. Op schoolniveau ontbreken duidelijke afspraken en opvolging om een kwaliteitsvol muzisch aanbod te verzekeren.

De nadruk ligt in meerdere klassen op een productgerichte aanpak. In een aantal klassen zijn de activiteiten sterk gestuurd. Deze onderwijzers beogen veeleer uniforme werkjes of resultaten. De kansen die leerlingen krijgen om vanuit impressie tot een persoonlijke expressie te komen, zijn veeleer beperkt en afhankelijk van de expertise van de onderwijzer. De onderwijzers reflecteren af en toe met de leerlingen op het afgelegde proces. De nadruk valt echter overwegend op oppervlakkig beschouwen van het eindresultaat.

Onderwijsorganisatie	Uit de analyse van de planningsdocumenten blijkt dat meerdere onderwijzers
<i>Klasmanagement</i>	te weinig onderwijstijd aan muzische vorming besteden in vergelijking met de
<i>Onderwijstijd</i>	richtlijnen van de koepel. Ook blijkt dat de lessen muzische vorming af en toe wegvallen doordat de onderwijzers prioriteit geven aan andere leergebieden. Hierdoor is de reële onderwijstijd in meerdere klassen ontoereikend om alle leerplandoelen te bereiken.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

Het team van de lagere afdeling onderzocht niet of er op school voldoende materialen aanwezig zijn om de leerplandoelen voor de verschillende domeinen te bereiken. De lagere afdeling beschikt niet over de nodige muziekinstrumenten.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De leerlingen krijgen meestal mondeling een globale, veeleer subjectieve waardering van hun muzische creatie. De onderwijzers staven deze beoordeling zelden vanuit vooropgestelde criteria of verwachtingen. Weinig onderwijzers maken de leerlingen deelgenoot van beoogde doelen tijdens muzische activiteiten. Daardoor krijgen ze onvoldoende kansen tot kritische zelfreflectie over hun verworven muzische vaardigheden en houding.

Het team van de lagere afdeling zet geen breed en doelgericht evaluatiesysteem op voor dit leergebied. De onderwijzers hebben een onvolledig zicht op de werkelijke muzische kennis, vaardigheden en attitudes van hun leerlingen.

Het leerlingvolgdossier bevat weinig of geen informatie over de beginsituatie, de talenten en de muzische ontwikkeling.

Rapporteringspraktijk
Interne en externe
communicatie
Evenwichtig en volledig

De onderwijzers geven per rapport één waardeoordeel voor alle domeinen samen. Hiervoor legden ze geen criteria vast. De huidige rapportering verschaft geen beeld over de ontwikkeling en de talenten van de leerlingen binnen de verschillende domeinen. Het team van de lagere afdeling reflecteerde niet over de zin van deze bijzonder summiere rapportering.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Zorg

De onderwijzers scheppen een veilig klasklimaat tijdens de muzische momenten.

Zorginitiatieven spitsen zich doorgaans toe op de leergebieden met een meer cognitieve inslag. De leerlingen genieten weinig gerichte begeleiding bij hun muzisch ontwikkelingsproces.

De onderwijzers creëren zelden activiteiten waarbij leerlingen op basis van eigen interesses en aanleg zelf expressievormen en materialen mogen kiezen. Hierdoor krijgen de leerlingen minder de kans om hun muzische voorkeur en talenten te ontdekken en verder te ontwikkelen.

De jaarlijks terugkerende muzische/sportieve dag in aanloop naar het schoolfeest zorgt voor verbondenheid over de klassen heen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen

Muzische vorming stond meerdere jaren voorop als prioriteit maar toch werd er nooit systematisch of terdege werk van gemaakt. Het leerkrachtenteam komt niet toe aan een gezamenlijke studie of een implementatietraject om het leerplan te begrijpen en toe te passen. Meerdere onderwijzers volgden de afgelopen jaren individuele nascholingen voor dit leergebied maar deze nascholingen kennen geen gerichte opvolging. De onderwijzers bespreken of delen waardevolle particuliere inzichten niet met elkaar.

Kwaliteitszorg De onderwijzers hebben geen zicht op de wijze waarop ze het leergebied muzische vorming doelgericht kunnen uit bouwen. Het team van de lagere afdeling neemt geen initiatieven om de kwaliteit van het leergebied in kaart te brengen en te bewaken. Hierdoor stuurt het niet bij waar nodig of bestendigt en verspreidt het de goede praktijken onvoldoende. Als gevolg daarvan zijn de aanbevelingen uit het vorige doorlichtingsverslag voor dit leergebied nog steeds actueel.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op vrij systematische wijze haar situatie op vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Daardoor kent ze de meeste tekorten. Het beleid met betrekking tot BVH is echter onvoldoende dynamisch om op een adequate wijze gevolg te geven aan tekorten die zowel door de interne als de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk zijn vastgesteld.

Het is niet de gewoonte om tijdens samenkomsten van het Afzonderlijk Bijzonder Onderhandelings- en Overlegcomité (ABOC) taken met betrekking tot het welzijnsbeleid te behartigen. Het personeel wordt niet systematisch betrokken bij het BVH-beleid. Er is te weinig een cultuur waarbij ieder lid van het schoolteam op zijn niveau verantwoordelijkheid neemt. Sommige teamleden zijn te weinig alert op vlak van preventie. Dit laat zich voelen in de feitelijke situatie op vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

De school beschikt over de nodige attesten voor de elektrische installaties, de gas- en verwarmingsinstallaties en legt een asbestinventaris voor. Deze attesten voldoen, behalve voor de vestigingsplaats in de Bevekomstraat in Bierbeek. De tekorten die voor deze vestigingsplaats in het brandpreventieverslag zijn opgenomen, slepen al jaren aan. Het schoolbestuur nam recent de beslissing om hier een nieuw schoolgebouw te bouwen, dat nog dit schooljaar (2016-2017) in gebruik zal genomen worden.

De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Aanvullend stelt de onderwijsinspectie meerdere problemen vast rond de bewoonbaarheid en veiligheid van de leer- en werkomgeving. Een aantal speel-, leer- en werkruimtes voldoen niet aan de bewoonbaarheids- en veiligheidseisen of aan de minimale comfortvoorwaarden. Ook op het vlak van gezondheid en hygiëne zijn er meerdere tekorten. In bepaalde vestigingsplaatsen zijn de sanitaire installaties niet toereikend en voldoen ze niet aan de regelgeving. Tevens is er niet in elke vestigingsplaats een gebrevetteerde hulpverlener aanwezig.

Momenteel slaagt de school er onvoldoende in om de totaliteit van risico's en problemen aangaande de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne te beheersen en weg te werken. De onderwijsinspectie besluit daarom tot een gunstig advies beperkt in de tijd voor deze erkenningsvoorwaarde.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure voor de definitieve uitsluiting, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja

• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 48)	neen

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** Het schoolteam concretiseert zijn professionaliseringsbeleid onvoldoende in haalbare en scherp afgelijnde doelen. Daardoor is het niet voor alle leerkrachten duidelijk waartoe de deskundigheidsbevordering moet leiden en wat daarin de verantwoordelijkheid is van elk teamlid. Een nascholingsplan voor het huidige schooljaar ontbreekt. De nascholingsplannen van de voorbije schooljaren zijn slechts een opsomming van de individuele en teamgebonden nascholingen. Daarmee komt de school niet tegemoet aan de verwachtingen van de overheid.
- De inhouden van pedagogische studiedagen zijn gekoppeld aan schoolprioriteiten. Deze prioriteiten zijn gebaseerd op momentane schooleigen noden maar zijn niet altijd even duidelijk voor de teamleden. Het schoolteam heeft te weinig zicht op de kwaliteit van het eigen onderwijs en weet hierdoor niet wat gezamenlijke vormingsnoden zouden kunnen zijn. Door het ontbreken van functionerings- en evaluatiegesprekken en gerichte klasbezoeken zijn er ook voor individuele nascholingen geen doelgerichte stimulansen die aansluiten bij persoonlijke noden.
- De teamleden zeggen voldoende geïnformeerd te zijn over het nascholingsaanbod van diverse instanties.
- Ondersteuning** De schoolleiding reikt weinig structuren en procedures aan om de deskundigheidsbevordering te ondersteunen. Het team krijgt zeker kansen om externe nascholing te volgen maar de verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de teamleden zelf. Meerderen volgden recent weinig of geen externe nascholing om zich onderwijskundig te professionaliseren. Bij teamleden die dit wel deden, sluiten de nascholingen vaak aan bij klas- en leerlingsspecifieke noden rond zorgondersteuning. Ook het zorgteam schoolt zich op geregelde basis bij.
- Er zijn weinig tot geen onderwijskundige werkgroepen. Structurele overlegmomenten waarbij de leerkrachten pedagogisch-didactische aspecten bespreken of waarbij ze activiteiten of thema's uitwerken, zijn nauwelijks voorzien. De personeelsvergaderingen handelen vooral over praktisch-organisatorische aspecten van de schoolwerking. De kleuteronderwijzers ervaren de regelmatige aparte personeelsvergaderingen voor het kleuter- en het lagere schoolteam in de eerste plaats als een meerwaarde voor de verbondenheid tussen de verschillende vestigingsplaatsen. Leerkrachten plegen vooral spontaan en ad hoc informeel overleg, zeker tussen parallelklassen.

Teamleden benutten geen kansen om via collegiale consultatie, hospiteerbeurten, rolwisseling of co-teaching van elkaar te leren. De aanwezige expertise en voorbeelden van goede praktijk van teamleden worden niet in kaart gebracht en aangewend om bepaalde aspecten van de schoolwerking vorm te geven. Een openheid voor coaching op de klasvloer is weinig aanwezig in de school. De input van expertise door de (pre-)waarborgleerkracht maakt het laatste jaar wel een opening hiernaar. De klasleerkrachten zijn niet altijd even nauw betrokken bij de werking van andere externen met specifieke expertise zoals GON-begeleiders en logopedisten. De meeste leerkrachten verwoorden hun nood aan bevestiging, ondersteuning en sturing.

De schoolleiding deed in het verleden al verschillende keren een beroep op de knowhow van de pedagogische begeleidingsdienst, onder meer voor de optimalisatie van enkele leergebieden en aspecten van de klaswerking.

- Doeltreffendheid** Het schoolteam onderzoekt de kwaliteit en de doeltreffendheid van de deskundigheidsbevordering niet. Het team bespreekt individuele nascholingen informatief. Het onderzoekt echter niet stelselmatig de impact ervan op de eigen deskundigheid of die van het schoolteam om deze daarna te evalueren en vervolgens te verankeren in de schoolwerking.
- De implementatie van geleerde vaardigheden en inzichten is een verantwoordelijkheid van de individuele leerkracht. Formele en gerichte klasbezoeken om onder meer na te gaan in hoeverre de leerkrachten gemaakte afspraken nakomen of in welke mate de nascholingsinitiatieven een effect hebben op de klasvloer, gebeuren niet.
- Het team mist zelfreflecterend vermogen maar ook duidelijke verwachtingen en doelen om duurzame effecten te kunnen meten, in kaart te brengen en er kwaliteitsverbeterende conclusies aan te verbinden.
- Ontwikkeling** Sommige teamleden zijn zich er niet van bewust dat de school een aantal onderwijskundige evoluties gemist heeft. Waardevolle aanzetten tot de optimalisering van leergebieden of deelaspecten van de schoolwerking onder impuls van de pedagogische begeleidingsdienst vallen stil bij gebrek aan opvolging en sturing. Een aantal teamleden nemen zelf de verantwoordelijkheid voor de verdere implementatie in de eigen klas. Dit betekent dat het team zich met verschillende snelheden professionaliseert. De aanwezige expertise biedt kansen om in de toekomst van en met elkaar te leren.

4.2 Loopbaanbegeleiding

Doelgerichtheid Het schoolteam benadert de loopbaanbegeleiding vooral vanuit het aspect leerbegeleiding en vanuit het welbevinden van de kinderen. De school profileert zich naar de buitenwereld als een school met onderwijs op maat voor ieder kind, in het bijzonder voor kinderen met leerproblemen. Daarvoor krijgt ze ook extra financiële middelen van het gemeentebestuur. Het zorgbeleid zoals het jaren geleden geconcretiseerd werd in een heldere tekst met uitgangspunten, acties, afspraken en taakafbakening op school-, klas- en leerlingniveau is geen uitgangspunt meer voor de zorgwerking in de school. Een recente nieuwe zorgtekst vormde geen onderwerp van studie. De visie van het zorgcontinuüm is niet gekend waardoor de eerste- en tweedelijnszorg niet de invulling krijgen die een hedendaagse zorgwerking vereist.

Ondersteuning Het schoolteam neemt diverse waardevolle initiatieven om de leerlingen te ondersteunen bij de overgang naar een ander niveau. De kleuteronderwijzers van de derde kleuterklas organiseren vanaf februari een aantal drempelverlagende activiteiten op leerlingniveau en zorgen voor gelijkgerichtheid in aspecten van klasinrichting en werkvormen. De onderwijzers van het zesde leerjaar bereiden ook de overgang naar het secundair onderwijs grondig voor. Om de goede informatiedoorstroming naar het secundair onderwijs te verzekeren, ontvangt elke leerling een oriënteringsadvies. De initiatieven om leerlingen te ondersteunen bij de overgang naar een volgend leerjaar binnen de kleuter- en lagere afdeling zijn beperkt tot informele overgangsgesprekken tussen klasleerkrachten, al dan niet in aanwezigheid van een zorgleerkracht.

De kwaliteit van de leerbegeleiding is voor verbetering vatbaar. De meeste klasleerkrachten geven onvoldoende invulling aan hun rol als eerstelijnsopondersteuner. Ze hebben weinig zicht op hun aandeel in preventief en remediërend werken of op de mogelijkheden van efficiënte binnenklasdifferentiatie. Voor aspecten van zorg verwijzen ze vaak door naar zorgleerkrachten of externe hulpverleners. Binnen de tweedelijnszorg heeft het schoolteam weinig ervaring met een handelingsgerichte en planmatige aanpak van kinderen met specifieke noden. Waardevolle ondersteuningsactiviteiten binnen de tweedelijnszorg spelen vaak kort op de bal en behoren eigenlijk tot de verantwoordelijkheid van de klasleerkracht.

De ondersteuning van anderstalige kleuters en anderstalige nieuwkomers is niet toereikend. Het schoolteam heeft weinig inzichten in de principes van taalontwikkeland onderwijs en het belang van schooltaal.

Leerlingen met specifieke geattesteerde leerstoornissen kunnen rekenen op ondersteunende software voor gebruik in de klas en thuis.

De afgelopen schooljaren doorlopen een aantal kinderen met leervoorsprong versneld hun schoolloopbaan door een leerjaar over te slaan. Met een goed uitgewerkte zorgpluswerking heeft het schoolteam ook oog voor kinderen die binnen hun klasgroep een grotere uitdaging aankunnen en nodig hebben.

Doeltreffendheid Het schoolteam onderzoekt de kwaliteit en de effecten van haar initiatieven in verband met de loopbaanbegeleiding van de leerlingen niet of slechts gedeeltelijk en geïsoleerd van de andere aspecten. Enkel het zorgteam evalueert de leerbegeleiding.

Het schoolteam hanteert een aantal genormeerde testen om haar onderwijskwaliteit te beoordelen, maar bekijkt de effecten voornamelijk op leerlingenniveau en minder op leeftijdsgroep- of schoolniveau. Voor het kleuteronderwijs ontbreekt momenteel een genormeerde test, die het gebrek aan adequate observatiegegevens opvangt. Dat bemoeilijkt de tijdige signalering van mogelijke risicokleuters of kleuters met specifieke behoeften. De decretaal verplichte invoering van een test voor het meten van de taalvaardigheid van de leerlingen bij aanvang van het eerste leerjaar zit al enkele jaren in de planningsfase.

De beschikbare data van de overheid tonen aan dat het schoolteam er desondanks in slaagt om de meeste leerlingen binnen de normale tijdsduur het basisonderwijs te laten doorlopen. Het zittenblijven is het afgelopen jaar teruggedrongen door een hernieuwde gerichtheid van het zorgteam op de basiskennis en –vaardigheden die de leerlingen voldoende moeten beheersen. Leerlingen met leerachterstand slagen allemaal in het eerste jaar A of B van het secundair onderwijs. Een aantal van de leerlingen uit de A-stroom krijgt wel een B-attest na het eerste jaar. Het schoolteam wijt dit fenomeen aan het feit dat meerdere ouders het oriënteringsadvies niet ter harte nemen en kiezen voor meer prestigegerichte studierichtingen en scholen.

Het schoolteam werkt deze houding bewust en onbewust in de hand door een aantal praktijken. Binnen haar rapporteringspraktijk kent het schoolteam verhoudingsgewijs heel veel gewicht toe aan de leergebieden Nederlands en wiskunde. Ook de beslissingen van de klassenraden op het einde van de lagere school zijn bij gebrek aan afgelijnde criteria vooral gebaseerd op de cognitieve capaciteiten van de leerlingen voor deze leergebieden. De beschikbare informatie in het volgsysteem is eerder beperkt, weinig afgestemd op de vereisten van het leerplan en ontoereikend om de totaliteit van de persoonlijkheidsontwikkeling en de leerwinst van leerlingen in kaart te brengen. Daardoor gaan kansen verloren om de leerlingen optimaal te begeleiden tijdens hun schoolloopbaan.

Ontwikkeling Niet alle teamleden zijn zich bewust van de scheefgegroeide situatie op het vlak van leerbegeleiding. De nieuwe zorgcoördinator krijgt een mandaat van de schoolleiding om deze situatie te keren. De verschuiving van het ‘taakverdelingsmodel’, waarin het zorgteam taken van klasleerkrachten overneemt, naar het ‘begeleidingsmodel’, waarin het zorgteam klasleerkrachten ondersteunt bij onderwijs op maat van de klas, is als prioriteit voor het lopende schooljaar opgenomen. Dit biedt kansen tot ontwikkeling van het schoolteam om het zorgbeleid en van daaruit ook alle initiatieven rond loopbaanbegeleiding diepgaand te onderzoeken en scherp te stellen volgens hedendaagse principes.

Inbreuk(en) op regelgeving De school moet een verplichte screening met een betrouwbaar en valide instrument uitvoeren bij elke leerling die voor het eerst in het gewoon lager onderwijs instroomt. Indien de resultaten daartoe aanleiding geven moet de school een taaltraject voorzien dat aansluit bij de beginsituatie en de specifieke noden van de betrokken leerling (decreet bao – art.11 ter)

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De huidige vervangende directeur is vlak voor de doorlichting terug aangesteld. Hij leidde de school in het verleden ook al gedurende drie schooljaren ter vervanging van de directeur. Tijdens het grootste deel van die periode kreeg de vervangende directeur van het schoolbestuur niet het mandaat om pedagogische taken op te nemen. Na een periode van impasse als gevolg van de directiewissels heeft het schoolteam behoefte aan stabiliteit. In deze school ontbreekt al enige tijd een krachtig en intern leiderschap dat de koers uitzet en bewaakt en de school terug op de rails weet te zetten. Het gebrek aan beleidsvoerend vermogen vormt een rem op de schoolontwikkeling.
- Visieontwikkeling** De wissels op beleidsniveau blijken niet bevorderlijk voor de opbouw van de gezamenlijke doelgerichtheid en een dynamische teamwerking. Het schoolteam slaagt er niet in om een visie op belangrijke ondersteunende onderwijsprocessen te ontwikkelen. Een grondige studie van de visie en de uitgangspunten van de leerplannen vormt geen onderwerp van teamgericht overleg.
- De grote didactische vrijheid van teamleden leidt enerzijds in enkele klasgroepen tot waardevolle initiatieven met een meerwaarde op klasniveau en anderzijds tot klaspraktijken volgens een visie op onderwijs die niet meer hedendaags is. Dit resulteert in vrij grote verschillen in aanpak.
- Het schoolwerkplan fungeert te weinig als een doorleefd en schooleigen referentiekader voor het team. Door het ontbreken van concrete inhoudelijke afspraken biedt het een te beperkt houvast voor het pedagogisch-didactisch handelen op de klasvloer. Dat bemoeilijkt tevens de sturing, coaching en opvolging die noodzakelijk zijn om tot een gelijkgerichte aanpak te komen. Een gezamenlijke doelgerichtheid ontbreekt door de afwezigheid van gericht, diepgaand overleg en vernieuwingsbereidheid.
- Besluitvorming** Het schoolteam beschikt over het vermogen tot communicatie en overleg. De overlegmomenten worden echter niet doelgericht aangewend. Daardoor gaan er kansen verloren om teamleden een houvast te bieden voor hun klaspraktijk en om samen te groeien naar een efficiënte schoolontwikkeling. Tijdens het formele overleg op teamvergaderingen komen vooral organisatorische onderwerpen aan bod waardoor er geen tijd overblijft om pedagogische zaken te bespreken. Er worden weinig interne afspraken gemaakt en opvolging is onbestaand.

- Kwaliteitszorg** Het schoolteam heeft niet de gewoonte om de eigen schoolkwaliteit te bewaken. Het reflecteert weinig kritisch over onderwijskundige processen en outputgegevens. Beschikbare outputgegevens, onder andere afkomstig van externe toetsing en het vervolgonderwijs, worden niet systematisch in kaart gebracht en geanalyseerd. Hierdoor gaan er heel wat mogelijkheden verloren om de huidige kwaliteit van onderwijs te verhogen. De schoolprioriteiten groeien niet vanuit een gezamenlijke sterkte-zwakteanalyse. De schoolontwikkeling is op meerdere vlakken gestagneerd en het onderwijs heeft zelfs aan kwaliteit ingeboet ten opzichte van de vorige doorlichting.
- Talenbeleid** Een talenbeleid ontbreekt in de school. De laatste jaren telt de school meerdere Franstalige en enkele anderstalige kinderen. Desondanks brengt het schoolteam de talige noden van deze en Nederlandstalige taalzwakkere kinderen niet systematisch in kaart aan de hand van gepaste instrumenten. De waardevolle taalinitiatie Frans vanaf de derde kleuterklas staat hier los van en wordt vooral georganiseerd om het niveau van de resultaten voor het leergebied Frans aan het einde van het zesde leerjaar te verhogen. Kennis en inzichten ontbreken om via klasinrichting, klasmanagement en gerichte activiteiten zowel de taalzwakkere als taalsterkere leerlingen binnen de reguliere klas voldoende kansen te geven om ook op talig vlak te ontwikkelen. Sommige leerkrachten hanteren in de verschillende leergebieden werk- en groeperingsvormen die de communicatie en interactie tussen de leerlingen bevorderen. Er zijn geen afspraken binnen het team met als doel te vermijden dat elke toets een taaltest is voor taalzwakkere leerlingen. Door enkele recente ervaringen realiseren sommige teamleden zich dat de communicatie van de school niet aangepast is aan anderstalige of lager opgeleide ouders.
- GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op een oppervlakkige analyse van data. Het heeft een onvolledig beeld van de noden van alle leerlingen. De school heeft een beperkt zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Het schoolteam heeft geen duidelijke visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties niet vanuit operationele doelstellingen. De schoolorganisatie zorgt er in onvoldoende mate voor dat het team doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. Het schoolteam werkt nauwelijks acties uit op leerling-, leraren- en schoolniveau of de acties sluiten niet aan op doelen. Het schoolteam heeft in beperkte mate zicht op de effecten van zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van sommige teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De meeste leerkrachten voorzien doelgericht leeruitstappen in aansluiting bij het behandelde thema binnen mens en maatschappij en wetenschappen en techniek.
- De onderwijzers realiseren samenhang tussen mens en maatschappij en wetenschappen en techniek en andere leergebieden of leergebiedoverschrijdende thema's.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Meerdere teamleden benutten de expertise van de waarborgleerkracht om nieuwe werkvormen en ondersteuningswijzen in de klaspraktijk te brengen.
- Het schoolteam neemt drempelverlagende initiatieven om leerlingen te ondersteunen bij de overgangen naar een ander niveau.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerkrachten kunnen de krachtlijnen van de leerplannen en uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen of de eindtermen beter weerspiegelen in de verschillende facetten van hun klaswerking voor de leergebieden in de focus.
- De leerkrachten kunnen voor de leergebieden in de focus het onderwijsaanbod, de evaluatie- en rapporteringspraktijk en de leerbegeleiding sterker op elkaar afstemmen en de doelgerichtheid ervan aanzienlijk verhogen.
- De kleuteronderwijzers kunnen meerdere speelleerhoeken doelbewuster verrijken en benutten om kleuters aan te zetten tot experimenteren en exploreren.
- De onderwijzers kunnen de nodige tijd- en ruimtekaders voorzien en deze functioneel aanwenden om de ontwikkeling van het tijd- en ruimtebesef te ondersteunen.
- De onderwijzers kunnen voldoende onderwijstijd besteden aan het leergebied muzische vorming.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam kan op basis van een behoeftepeiling en een sterkte-zwakteanalyse van de onderwijskwaliteit in onderling overleg schoolprioriteiten op middellange en lange termijn vastleggen en uitwerken.
- De directeur kan een doelgerichte deskundigheidsbevordering uitbouwen waarbij professionaliseringsinitiatieven gekoppeld worden aan teamgebonden prioriteiten en individuele professionaliseringsnoden.
- De directeur kan de aanwezige expertise richter aanwenden om elkaar op een strategische manier te ondersteunen en om het draagvlak te verbreden bij ontwikkelingsprocessen.
- Het zorgteam kan het zorgbeleid sterker uitwerken en de teamleden coachen in het verder ontplooiën van een doelgerichte en hedendaagse eerste- en tweedelijnssteuning.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolbestuur en de directeur kunnen zorgen voor een krachtig intern leiderschap en een standvastig pedagogisch beleid dat de nodige continuïteit garandeert.
- Het schoolteam kan een transparante en gefaseerde aanpakstrategie voor de vernieuwingen en verbeteringen doelgericht uitzetten op middellange en lange termijn, de gemaakte afspraken formaliseren en opvolgen tot op de klasvloer.
- Het schoolteam kan op basis van leerplanstudie voor diverse aspecten van de schoolwerking een gezamenlijk gedragen schooleigen visie ontwikkelen die de gelijkgerichtheid in de klaspraktijk bevordert.
- Het schoolteam kan een kwaliteitszorgbeleid uitwerken door ruimte in te bouwen voor systematische zelfevaluatie en door de beschikbare outputgegevens aan te wenden om verbeterpunten op te sporen en bij te sturen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers moeten bij de kleuters alle ontwikkelingsdoelen van mens en maatschappij, wetenschappen en techniek en muzische vorming nastreven.
- De onderwijzers moeten met de leerlingen in voldoende mate de eindtermen van mens en maatschappij, wetenschappen en techniek en muzische vorming bereiken.
- De school moet maatregelen nemen om de tekorten voor de woonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne weg te werken.

Wat betreft de regelgeving

- De school moet de voorgeschreven procedure voor het afleveren van een getuigschrift respecteren. Ze moet de notulen van de klassenraad aanleggen en bewaren. Bovendien moet ze een verklaring afleveren aan leerlingen die geen getuigschrift basisonderwijs ontvangen (decreet bao – art. 53-57 en BVR van 24-11-1998).
- De school moet overleggen of onderhandelen over een 29ste lestijd (decreet bao - art. 48).
- De school moet een verplichte screening met een betrouwbaar en valide instrument uitvoeren bij elke leerling die voor het eerst in het gewoon lager onderwijs instroomt. Indien de resultaten daartoe aanleiding geven moet de school een taaltraject voorzien dat aansluit bij de beginsituatie en de specifieke noden van de betrokken leerling (decreet bao – art.11 ter).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

ONGUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**
 - voor het **kleuteronderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor mens en maatschappij, muzische vorming, wetenschappen en techniek.
 - voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor mens en maatschappij, muzische vorming, wetenschappen en techniek.

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies met betrekking tot het zelfstandig remediëren van tekorten: de onderwijsinspectie oordeelt dat de instelling een beroep moet doen op externe ondersteuning om de tekorten te remediëren.

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 en meer bepaald het artikel 39 §4 3°, wordt de procedure tot intrekking van de erkenning van de structuuronderdelen met een ongunstig advies opgestart.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **20-09-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de **overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

De notulen van de klasseraad met betrekking tot het getuigschrift basisonderwijs worden niet jaarlijks aangelegd en bewaard.

Het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschrift basisonderwijs ontvangen verloopt niet correct.

De school heeft niet overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd.

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **20-09-2019** opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Bettina NAUDTS de inspecteur-verslaggever	Benny Jonckers a.i. de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	

9 ADDENDUM

Het bestuur van de instelling heeft een beroep gedaan op art. 41 §2 van het Kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009. Het heeft binnen de opgelegde termijn na het ontvangen van het ongunstig advies de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning aangevraagd op basis van een door het bestuur van de instelling uitgewerkt verbeteringsplan.

Op basis van het ministerieel besluit van 18 mei 2010 houdende delegatie van sommige bevoegdheden inzake onderwijs aan de inspecteur-generaal en conform art. 3 en 4 van het besluit van de Vlaamse Regering houdende de vaststelling van de criteria ter beoordeling van verbeteringsplannen van 17 januari 2014 keurde de inspecteur-generaal het ingediende verbeteringsplan goed. De procedure tot intrekking van de erkenning wordt hierdoor opgeschort tot en met **19 mei 2020**.

Begeleidingsdienst OVSG
pedagogisch adviseur Hans Vanbedts
gsm: 0472/428342
e-mail: hans.vanbedts@ovsg.be

Pedagogische dienstverlening

Verbeteringsplan basisschool (Ongunstig advies)

***Gemeentelijke Basisschool
't Klavertje
Schoolstraat 37
3360 Bierbeek***

1. Administratieve gegevens

Hoofdstructuur	Basisonderwijs
Instellingsnummer	12451
Instelling	Gemeentelijke Basisschool – 't Klavertje
Directeur	Benny Jonckers (ter vervanging van Rudy Dupont)
Adres	Schoolstraat 37 – 3360 Bierbeek
Telefoon	016-463702
Fax	016-462106
E-mail	secretariaat@gemeenteschoolbierbeek.be
Website	www.gemeenteschoolbierbeek.be
Bestuur van de instelling	Gemeentebestuur van Bierbeek
Adres	Speelpleinstraat 8 - 3360 Bierbeek
Scholengemeenschap	LBB
Adres	Kerkplein 2 - 3212 Pellenberg
CLB	VCLB - Leuven
Adres	Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 Leuven
Dagen van het doorlichtingsbezoek	15-09-2016, 16-09-2016, 19-09-2016 en 20-09-2016
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	20-09-2016
Datum bespreking verslag met de instelling	18-10-2016

2. Besluitvorming van het inspectie

Het inspectieverslag van doorlichting d.d. 16-12-2016 geeft als advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' ONGUNSTIG.

- Voor het kleuteronderwijs omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en muzische vorming.
- Voor het lager onderwijs omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en muzische vorming.

Vanuit dit advies geeft het inspectieteam aan wat de school **moet** verbeteren:

- De kleuteronderwijzers moeten bij de kleuters alle ontwikkelingsdoelen van mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en muzische vorming nastreven.
- De onderwijzers moeten met de leerlingen in voldoende mate de eindtermen van mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en muzische vorming bereiken.

Het inspectieverslag van doorlichting d.d. 16-12-2016 geeft als advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' BEPERKT GUNSTIG.

- De school moet maatregelen nemen om de tekorten voor de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne weg te werken.

Vanuit dit advies geeft de inspectie in het verslag aan wat de school hier **moet** verbeteren. Deze worden niet expliciet hernomen in dit verbeterplan. Ze worden wel inhoudelijk met de directie en het schoolbestuur opgepakt.

Het inspectieverslag van doorlichting d.d. 16-12-2016 geeft inbreuken aan tegen de regelgeving. Volgende inbreuken **moet** de school verbeteren.

- De school moet de voorgeschreven procedure voor het afleveren van een getuigschrift respecteren. Ze moet de notulen van de klassenraad aanleggen en bewaren. Bovendien moet ze een verklaring afleveren aan leerlingen die geen getuigschrift basisonderwijs ontvangen (decreet bao – art. 53-57 en BVR van 24-11-1998).
- De school moet overleggen of onderhandelen over een 29ste lestijd (decreet bao - art. 48).
- De school dient jaarlijks over een goedgekeurd nascholingsplan te beschikken (kwaliteitsdecreet van 08.05.2009 - art. 8).
- De school moet een verplichte screening met een betrouwbaar en valide instrument uitvoeren bij elke leerling die voor het eerst in het gewoon lager onderwijs instroomt. Indien de resultaten daartoe aanleiding geven moet de school een taaltraject voorzien dat aansluit bij de beginsituatie en de specifieke noden van de betrokken leerling (decreet bao – art.11 ter).

Naast deze prioritaire en verplichte werkpunten geeft het inspectieteam aandachtspunten waarin voor de school groeikansen liggen.

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerkrachten kunnen de krachtlijnen van de leerplannen en uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen of de eindtermen beter weerspiegelen in de verschillende facetten van hun klaswerking voor de leergebieden in de focus.
- De leerkrachten kunnen voor de leergebieden in de focus het onderwijsaanbod, de evaluatie- en rapporteringspraktijk en de leerbegeleiding sterker op elkaar afstemmen en de doelgerichtheid ervan aanzienlijk verhogen.
- De kleuteronderwijzers kunnen meerdere speelleerhoeken doelbewuster verrijken en benutten om kleuters aan te zetten tot experimenteren en exploreren.
- De onderwijzers kunnen de nodige tijd- en ruimtekaders voorzien en deze functioneel aanwenden om de ontwikkeling van het tijd- en ruimtebesef te ondersteunen.
- De onderwijzers kunnen voldoende onderwijstijd besteden aan het leergebied muzische vorming.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het schoolteam kan op basis van een behoeftepeiling en een sterkte-zwakteanalyse van de onderwijskwaliteit in onderling overleg schoolprioriteiten op middellange en lange termijn vastleggen en uitwerken.
- De directeur kan een doelgerichte deskundigheidsbevordering uitbouwen waarbij professionaliseringsinitiatieven gekoppeld worden aan teamgebonden prioriteiten en individuele professionaliseringsnoden.
- De directeur kan de aanwezige expertise gericht aanwenden om elkaar op een strategische manier te ondersteunen en om het draagvlak te verbreden bij ontwikkelingsprocessen.
- Het zorgteam kan het zorgbeleid sterker uitwerken en de teamleden coachen in het verder ontplooiën van een doelgerichte en hedendaagse eerste- en tweedelijns-ondersteuning.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het schoolbestuur en de directeur kunnen zorgen voor een krachtig intern leiderschap en een standvastig pedagogisch beleid dat de nodige continuïteit garandeert.
- Het schoolteam kan een transparante en gefaseerde aanpakstrategie voor de vernieuwingen en verbeteringen doelgericht uitzetten op middellange en lange termijn, de gemaakte afspraken formaliseren en opvolgen tot op de klasvloer.
- Het schoolteam kan op basis van leerplanstudie voor diverse aspecten van de schoolwerking een gezamenlijk gedragen schooleigen visie ontwikkelen die de gelijkgerichtheid in de klaspraktijk bevordert.
- Het schoolteam kan een kwaliteitszorgbeleid uitwerken door ruimte in te bouwen voor systematische zelfevaluatie en door de beschikbare outputgegevens aan te wenden om verbeterpunten op te sporen en bij te sturen.

De samenvatting van het doorlichtingsverslag geeft aan dat de leerplannen in onvoldoende mate richtinggevend zijn bij de uitwerking van het onderwijsaanbod. De uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen, de eindtermen en de leerplannen zijn onvoldoende gekend. Het aanbod mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek vertoont hiaten en mist een graduele opbouw. Ontwikkeling en vorderingen van kleuters en leerlingen worden onvoldoende breed in kaart gebracht en opgevolgd. De loopbaanbegeleiding beantwoordt niet aan de hedendaagse verwachtingen. De manier waarop de deskundigheidsbevordering wordt ingevuld laat kansen liggen om alle leraren in voldoende mate te laten professionaliseren.

Het team staat voor de uitdaging een breed gedragen schoolvisie uit te werken waarin de maatschappelijke verwachtingen m.b.t. kwaliteitsvol onderwijs vervat zitten. Het samen doelgericht school maken vanuit een schooleigen visie moet ingebed worden in de schoolorganisatie en –cultuur. Dit vraagt van alle teamleden een open en respectvol onderwijskundig debat waarbij professionele vanzelfsprekendheden in vraag worden gesteld. Het schoolteam mist leiderschap en visie. Een gezamenlijk draagvlak voor verandering en onderwijsvernieuwing ontbreekt en leidt ertoe dat samenhang en continuïteit onbestaande zijn. Omwille van het gebrek aan strategisch beleid is er in het verbeteringsplan voor geopteerd dit als eerste en belangrijkste focus te behandelen. In dit plan staan doelstellingen hieromtrent opgenomen onder de focus 'Doelen met betrekking tot de kwaliteitsbewaking en het algemeen beleid' en deze gelden als motor tot het wegwerken van de andere omschreven tekorten.

3. Engagementsverklaring: samenwerking schoolbestuur – PBD OVSG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 oordeelt de onderwijsinspectie dat de instelling een beroep moet doen op externe ondersteuning om de tekorten te remediëren.

Als bijlage 1 voegen we de engagementsverklaring tussen enerzijds het schoolbestuur en anderzijds de vzw OVSG toe.

Voor OVSG is de regionale adviseur het aanspreekpunt. Bij de opstart van de begeleiding¹ wordt via een intakegesprek de beginsituatie geschetst en een contract opgesteld. De pedagogische begeleidingsdienst stelt in overleg met het team en de directie een ontwerp van verbeteringsplan voor waarin de werkwijze wordt vastgelegd. De begeleidingsdienst maakt dit voorstel over aan het schoolbestuur en past het op vraag en in overleg met het schoolteam eventueel aan. Op basis van het intakegesprek en het doorlichtingsverslag wordt also een verbeteringsplan uitgewerkt dat door het schoolbestuur wordt goedgekeurd.

De pedagogische begeleiding ondersteunt en coacht het schoolteam, de directie en andere betrokkenen bij het uitvoeren van de interventies zoals vermeld in onderstaand plan en bij het bereiken van de vooropgestelde doelstellingen. Die ondersteuning bestaat o.a. uit het leiden, ondersteunen, voorbereiden van personeelsvergaderingen en andere overlegmomenten, het organiseren van gepaste navorming, het observeren van lesmomenten en het organiseren van daaraan gekoppelde feedbackgesprekken, momenten van co-teaching... De pedagogisch adviseur kan in samenspraak met de directie en/of het schoolbestuur de aanpak en de begeleidingsinhouden bijsturen in functie gemaakte inschattingen. De eindverantwoordelijkheid voor het begeleidingsproces ligt bij directie en schoolbestuur.

De leden van de pedagogische begeleidingsdienst delen alle relevante bevindingen en adviezen i.v.m. de begeleidingsopdracht mee aan het schoolbestuur en/of directie. Dit gebeurt aan de hand van periodieke rapporten en een eindrapport. De PBD van OVSG voorziet drie tussentijdse verslagen: einde schooljaar 2016 – 2017, einde schooljaar 2017 – 2018 en einde schooljaar 2018 – 2019. Het eindrapport van begeleiding wordt opgesteld na het controlebezoek door de inspectieleden in het schooljaar 2018 – 2019. De leden van de pedagogische begeleidingsdienst zijn niet bevoegd voor de evaluatie en/of beoordeling van individuele personeelsleden. Deze bevoegdheid berust integraal bij de evaluatoren aangeduid door het schoolbestuur. Een advies vanwege de pedagogische begeleiding kan nooit de evaluatie of beoordeling vervangen.

Indien bepaalde werkafspraken en/of de planning door de school/teamleden niet worden gerespecteerd, kan de begeleidingsdienst beslissen zijn programma op te schorten. Deze beslissing wordt aan het schoolbestuur en de directie meegedeeld.

4. Verzoek tot uitstel

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 en meer bepaald het artikel 39 §4 3°, wordt de procedure tot intrekking van de erkenning van de structuuronderdelen met een ongunstig advies opgestart.

Het verbeteringsplan start op in februari 2017. **We verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning wordt opgeschort tot 3 jaren na goedkeuring van het verbeteringsplan door de Vlaamse regering.**

5. Verklaring tot publicatie

¹ Werkingscode pedagogische begeleidingsdienst OVSG (zie website OVSG) – zie bijlage 2 'Aanvraag pedagogische begeleiding'.

Het schoolbestuur van de gemeentelijke basisschool 't Klavertje stemt in met de publicatie van het verbeteringsplan op de publieke website samen met het doorlichtingsverslag en de goed- of afkeuring van het plan door de Vlaamse regering.

6. Engagement tot bespreking verbeterplan

Het schoolbestuur van de GBS 't Klavertje bevestigt dat het goedgekeurde verbeterplan zo snel mogelijk besproken wordt in de decretaal verplichte raad wat betreft de participatie of medezeggenschap.

7. Verwachtingen ten aanzien van het team

Aansluitend bij de werkingscode van de PBD stelt OVSG volgende verwachtingen ten opzichte van de teamleden voorop. Deze verwachtingen worden met de teamleden vooraf doorlopen.

- Bereid zijn om kritisch naar de eigen klas- en schoolpraktijk te kijken, daarover te reflecteren en indien nodig bij te sturen.
- Loyaal dit verbeteringsplan uitvoeren.
- Aanwezig zijn op alle vormingsmomenten, personeelsvergaderingen en andere overlegmomenten.
- Hoge, realistische verwachtingen hebben ten aanzien van alle leerlingen in het algemeen en specifiek voor muzische vorming, mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek.
- Bereid zijn klaspraktijk te optimaliseren in functie van het optimaliseren van het zorgbeleid.
- Constructief overleggen in functie van het nastreven van de beoogde doelen en effecten.
- Bereid zijn te aanvaarden dat beslissingen worden genomen in team na overleg. Indien consensus niet mogelijk blijkt en een beslissing zich opdringt, wordt deze beslissing genomen door de directie, in overleg met het schoolbestuur en de begeleiding en wordt het genomen besluit loyaal uitgevoerd;
- Verantwoordelijkheid opnemen voor schoolorganisatorische noden.

8. Verwachtingen ten aanzien van de directie

De directie zal een regiefunctie uitoefenen m.b.t. het realiseren van dit verbeteringsplan. Deze regiefunctie omvat o.a. volgende praktijken:

- Een logboek bijhouden van de interventies, acties en vorderingen die worden uitgevoerd.
- Het verbeteringsplan en de voortgang ervan opvolgen en bewaken; het monitoren van het onderwijs in muzische vorming, mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en het zorgbeleid.
- Gestelde schooldoelen bewaken en met de teamleden communiceren over deze doelen.
- Hoge verwachtingen hebben ten aanzien van het lesgeven van alle leraren en het leren van alle leerlingen.
- Regelmatig overleggen met de begeleider(s) van de PBD OVSG over verbeteractiviteiten.

- Gerichte thematische klasbezoeken houden, documentanalyses uitvoeren, gesprekken houden met leraren over hun onderwijs in muzische vorming, mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en het zorgbeleid.
- Leraren ondersteunen tijdens het traject.
- Samen schoolsuccessen vieren.
- De schoolvisie op muzische vorming, mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en het zorgbeleid in de klas- en schoolpraktijk bewaken.
- Feedback geven aan team en individuele teamleden.
- Teamvergaderingen, stuurteam- en andere vergaderingen (bege-)leiden.
- Afspraken vastleggen in het schoolwerkplan.
- Afspraken opvolgen en de onderwijstijd bewaken.
- Stimuleren van de professionele ontwikkeling van leraren op vlak van muzische vorming, mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en het zorgbeleid en deze omzetten naar reële mogelijkheden en kansen.
- Voeren van een outputbeleid.

9. Verwachtingen ten aanzien van het schoolbestuur

Het schoolbestuur speelt een belangrijke rol in het ondersteunen van de begeleiding. Van het schoolbestuur verwacht OVSG de volgende ondersteuning.

- De uitvoering van het verbeteringsplan faciliteren en opvolgen.
- De door het schoolteam genomen acties waarderen, ondersteunen, stimuleren en opvolgen.
- Het schoolteam ondersteunen in het voeren van beleid.
- Bereid zijn om minstens 2x per schooljaar opvolgingsoverleg te hebben met de pedagogische begeleidingsdienst OVSG.

10. Gebruikte afkortingen

BaO:	basisonderwijs
OD:	ontwikkelingsdoelen
ET:	eindtermen
PBD OVSG	pedagogische begeleidingsdienst van de onderwijskoepel van steden en gemeenten
SWP:	schoolwerkplan
MMWT:	leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek.

11. Te bereiken doelen vanuit het rapport van doorlichting

Focusbepaling 1 – Doelen met betrekking tot de kwaliteitsbewaking en het algemeen beleid.

De teamleden...

1. ontwikkelen tijdens het driejarig verbetertraject een schooleigen visie op 'kwaliteitsvol' onderwijs. Toetssteen is de maatschappelijke visie in functie van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen (in functie van een doelgericht gebruik ervan).
2. bestuderen het leerplan mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en muzische vorming en passen dit inhoudelijk toe.
3. ontwikkelen een gedeeld leiderschap waarbij ze nadenken over kwaliteitsvol onderwijs. Vernieuwingsbereidheid, constructief participeren in besluitvorming, uitvoeren en mee bewaken van gemaakte afspraken vanuit een gezonde zelfreflectie worden geconcretiseerd.
4. nemen via een stuurgroep en/of werkgroep mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en/of werkgroep muzische vorming en/of werkgroep zorg en/of werkgroep kleuterwerking verantwoordelijkheid op in het schoolbeleid en voeren gemaakte afspraken uit.
5. ontwikkelen op basis van het doorlichtingsverslag in overleg met de PBD OVSG een verbeteringsplan en nascholingsplan.
6. ontwikkelen tijdens het driejarig verbetertraject een schooleigen visie op een kwaliteitsvol zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid en implementeren deze tot op de klasvloer.

De directeur...

7. voert een krachtig strategisch beleid om de concretisering van de eigen vernieuwde schoolvisie aan te sturen. De vaststellingen door de onderwijsinspectie zijn hierbij richtinggevend. Het proces van interne kwaliteitszorg is aantoonbaar in de schoolwerking.
8. voert een outputbeleid.
9. richt zich in een positief klimaat op de pedagogisch didactische opvolging op de klasvloer.
10. optimaliseert het proces van deskundigheidsbevordering op school.

Doel 1 – Teamleden ontwikkelen tijdens het driejarig verbetertraject een schooleigen visie op 'kwaliteitsvol' onderwijs. Toetssteen is de maatschappelijke visie in functie van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen (in functie van het doelgericht gebruik ervan).

DOELSTELLINGEN: WAT willen we?	AANPAK: HOE pakken we dit aan? (Acties, werkvormen, organisatievormen)	TIJDSPAD van uitvoering acties.
Kennismaken met en toepassen van de algemene uitgangspunten (visie) van de ODET en leerplannen. Nagaan welke de kenmerken van 'goed' onderwijs zijn en dit concretiseren voor de leergebieden mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en muzische vorming. De relatie tussen de ODET en leerplannen kennen en toepassen in functie van het eigen onderwijsaanbod. De vertaalslag maken van bovenstaande doelstellingen naar eigen schoolvisie.	Stuurgroep- en teamoverleg Informatieve en reflectieve (discussie) gespreksrondes tijdens het stuurteamoverleg en tijdens de personeelsvergaderingen. Duiding door de PBD OVSG. Afchecken met perceptie van de teamleden: wat verstaan we onder 'goed' basisonderwijs en in hoeverre sluit dit aan bij uitgangspunten van de ODET? Toepassen tijdens gesprekken, bij het aanmaken van teksten, tijdens klasbezoeken, ... Afstemming: maatschappelijke verwachtingen versus eigen schoolvisie. Noteren van conclusies en vernieuwde visies binnen het SWP. Aanpassen pedagogisch project.	Teamvergaderingen en overlegmomenten trimester 2 en trimester 3 schooljaar 2016 – 2017. Nadien als leidraad bij alle overlegmomenten tot einde traject. Gaandeweg het ganse verbetertraject. Finaliseren visie tijdens schooljaar 2018 – 2019.

Actoren	Leraren BaO, directeur, zorgteam en PBD OVSG.
Noodzakelijke middelen	Documenten: 'Ontwikkelingsdoelen & eindtermen voor het gewoon basisonderwijs', de leerplannen, readers en miniwijzers rond mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en muzische vorming, pedagogisch project van de school, huidig schoolwerkplan, publicatie 'Leren met de muzen' (OVSG), het referentiekader onderwijskwaliteit.
Tussentijdse evaluaties	Maandelijkse bespreking en bijsturing op de stuurgroepvergaderingen en de respectievelijke werkgroepvergaderingen. Maandelijks overleg tussen pedagogisch adviseur en directie. Schriftelijk verslag door de pedagogisch adviseur op het einde van elk schooljaar. Minstens tweemaal per schooljaar bespreking vorderingen met het schoolbestuur. Tijdens de voorbereiding en de uitwerking van activiteiten mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en muzische vorming tonen leraren aan dat ze de uitgangspunten van de leerplannen in de praktijk integreren. De leraren tonen via planningsdocumenten aan dat ze de uitgangspunten i.f.v. activiteiten mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en muzische vorming in de praktijk integreren.
Effecten	Het onderwijs is geënt op de visie en de uitgangspunten van de ODET en de leerplannen. De doelgerichte aanpak is zichtbaar in de planningsdocumenten en tijdens klasbezoeken. Een schooleigen tekst op kwalitatief onderwijs staat opgenomen in het schoolwerkplan. Het pedagogisch project wordt aangepast om in lijn te zijn met de vernieuwde inzichten.

Doel 2 – Teamleden bestuderen het leerplan mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en muzische vorming en passen dit inhoudelijk toe.

Deze doelstelling kadert binnen de kwaliteitsbewaking en is richtinggevend voor het algemeen beleid. De concrete uitwerking van dit doel staat opgenomen in focusbepaling 2 en focusbepaling 3 van dit verbeterplan.

Doel 3 – Teamleden ontwikkelen een gedeeld leiderschap waarbij ze nadenken over kwaliteitsvol onderwijs. Vernieuwingsbereidheid, constructief participeren in besluitvorming, uitvoeren en mee bewaken van gemaakte afspraken vanuit een gezonde zelfreflectie worden geconcretiseerd.

Doel 4 -Teamleden nemen via een stuurgroep en/of werkgroep mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en/of werkgroep muzische vorming en/of werkgroep zorg en /of werkgroep kleuterwerking verantwoordelijkheid op in het schoolbeleid en voeren gemaakte afspraken uit.

DOELSTELLINGEN: WAT willen we?	AANPAK: HOE pakken we dit aan? (Acties, werkvormen, organisatievormen)	TIJDSPAD van uitvoering acties.
De school installeert een stuurteam om het verbetertraject en het strategisch beleid aan te sturen (<i>samen school maken</i>). Dit stuurteam ondersteunt de directeur bij het voeren van een participatief beleid door: - Vernieuwingen binnen de uitvoering van het verbeterplan te initiëren of te ondersteunen. - Te participeren in de besluitvorming. - Gemaakte afspraken te helpen bewaken. - Kritisch te staan t.o.v. de eigen schoolwerking.	Stuurteam Het stuurteam volgt het verbetertraject op en geeft mee sturing aan het schoolbeleid. Bewaken van de transfer naar de andere teamleden. Het stuurteam stelt haar vergaderritme vast voor de duur van het verbeteringsplan. Van elk overleg wordt verslag gemaakt dat wordt toegevoegd aan het groeiboek. De directeur en de pedagogisch adviseur zijn aanwezig. Bijsturingen in werking worden in overleg besproken. Verwachtingen en uitdagingen worden helder gesteld. Verantwoordelijkheden worden afgebakend evenals afspraken rond besluitvorming. Spelregels i.v.m. verslaggeving en transfer naar andere teamleden worden vastgelegd.	Opstarten stuurteam trimester 2 schooljaar 2016 – 2017 Vergaderritme a rato van minstens eenmaal per maand. Werking stuurteam gedurende het ganse verbetertraject.
De school installeert een werkgroep MMWT	Werkgroep MMWT	

om samen het verbetertraject aan te sturen voor dit leergebied voor de lagere school. (<i>samen school maken</i>). - Werkgroep MMWT installeren. - Werkgroep stuurt het verbetertraject rond MMWT aan: → Uitdenken van de vernieuwing → Komen tot besluitvorming → Helpen implementeren in klassen → Bewaken en opvolgen van afspraken → Bijsturen indien nodig → Visieteksten en planningsdocumenten aanmaken	De werkgroep MMWT– focust op doelstellingen uit focusbepaling 3. De werkgroep stelt haar vergaderdata vast na de startvergadering. Van elk overleg wordt verslag gemaakt dat wordt toegevoegd aan het groeiboek. De werkgroep geeft ideeën, zoekt mee naar vormen, reikt concrete materialen aan, zoekt bronnen i.v.m. vernieuwingen binnen MMWT- onderwijs op, ... Verwachtingen en uitdagingen worden helder gesteld. Verantwoordelijkheden worden afgebakend evenals afspraken rond besluitvorming. Spelregels i.v.m. verslaggeving en transfer naar andere teamleden worden vastgelegd.	Systematiek: ieder overlegmoment gaat een personeelsvergadering vooraf. Op de personeelsvergadering volgt telkens een terugkoppeling van de bespreking in het stuurteam en de werkgroep. Werking vanaf trimester 2 schooljaar 2016 -2017
De school installeert een werkgroep muzische vorming om samen het verbetertraject aan te sturen voor de lagere school (<i>samen school maken</i>). - Werkgroep muzische vorming installeren. - Werkgroep stuurt het verbetertraject rond muzische vorming mee aan: → Uitdenken van de vernieuwing → Komen tot besluitvorming → Helpen implementeren in klassen → Bewaken en opvolgen van afspraken → Bijsturen indien nodig → Visieteksten en planningsdocumenten aanmaken	Werkgroep muzische vorming De werkgroep muzische vorming – focust op doelstellingen uit focusbepaling 3. De werkgroep stelt haar vergaderdata vast na de startvergadering. Van elk overleg wordt verslag gemaakt dat wordt toegevoegd aan het groeiboek. De werkgroep geeft ideeën, zoekt mee naar vormen, reikt concrete materialen aan, zoekt bronnen i.v.m. vernieuwingen binnen muvo- onderwijs op, ... Verwachtingen en uitdagingen worden helder gesteld. Verantwoordelijkheden worden afgebakend evenals afspraken rond besluitvorming. Spelregels i.v.m. verslaggeving en transfer naar andere teamleden worden vastgelegd.	Systematiek: ieder overlegmoment gaat een personeelsvergadering vooraf. Op de personeelsvergadering volgt telkens een terugkoppeling van de bespreking in het stuurteam en de werkgroep. Werking vanaf trimester 2 schooljaar 2016 -2017

De school installeert een werkgroep kleuterwerking om samen het verbetertraject aan te sturen (<i>samen school maken</i>). - Werkgroep kleuterwerking installeren. - Werkgroep stuurt het verbetertraject rond kleuteronderwijs mee aan: → Uitdenken van de vernieuwing → Komen tot besluitvorming → Helpen implementeren in klassen → Bewaken en opvolgen van afspraken → Bijsturen indien nodig → Visieteksten en planningsdocumenten aanmaken	Werkgroep kleuterwerking De werkgroep kleuterwerking focust op de doelstellingen uit focusbepaling 2. De werkgroep stelt haar vergaderdata vast na de startvergadering. Van elk overleg wordt verslag gemaakt dat wordt toegevoegd aan het groeiboek. De werkgroep geeft ideeën, zoekt mee naar vormen, reikt concrete materialen aan, zoekt bronnen i.v.m. vernieuwingen binnen kleuteronderwijs op, ... Verwachtingen en uitdagingen worden helder gesteld. Verantwoordelijkheden worden afgebakend evenals afspraken rond besluitvorming. Spelregels i.v.m. verslaggeving en transfer naar andere teamleden worden vastgelegd.	Systematiek: ieder overlegmoment gaat een personeelsvergadering vooraf. Op de personeelsvergadering volgt telkens een terugkoppeling van de bespreking in het stuurteam en de werkgroep. Werking vanaf trimester 2 schooljaar 2016 -2017
Het team installeert een werkgroep zorg om samen het verbetertraject aan te sturen (<i>samen school maken</i>). - Werkgroep zorg installeren. - Werkgroep stuurt het verbetertraject rond kleuteronderwijs mee aan: → Uitdenken van de vernieuwing → Komen tot besluitvorming → Helpen implementeren in klassen → Bewaken en opvolgen van afspraken → Bijsturen indien nodig → Visieteksten en planningsdocumenten aanmaken	Werkgroep zorg (kleuter en lager) De werkgroep zorg focust op de doelstellingen uit focusbepaling 1 doel 6 en focusbepaling 2 en 3. De werkgroep stelt haar vergaderdata vast na de startvergadering. Van elk overleg wordt verslag gemaakt dat wordt toegevoegd aan het groeiboek. De werkgroep geeft ideeën, zoekt mee naar vormen, reikt concrete materialen aan, zoekt bronnen i.v.m. vernieuwingen binnen kleuteronderwijs op, ... Verwachtingen en uitdagingen worden helder gesteld. Verantwoordelijkheden worden afgebakend evenals afspraken rond besluitvorming. Spelregels i.v.m. verslaggeving en transfer naar andere teamleden worden vastgelegd.	Systematiek: ieder overlegmoment gaat een personeelsvergadering vooraf. Op de personeelsvergadering volgt telkens een terugkoppeling van de bespreking in het stuurteam en de werkgroep. Werking vanaf trimester 2 schooljaar 2016 -2017

Actoren	Alle teamleden, pedagogisch adviseur
Noodzakelijke middelen	Geen specifieke middelen. Ruimte (lokalen) voorzien voor overleg.
Tussentijdse evaluaties	In het stuurteam en de werkgroepen op basis van de maandelijkse verslaggeving. Maandelijks overleg tussen pedagogisch adviseur en directie. Schriftelijk verslag door de pedagogisch adviseur op het einde van elk schooljaar. Minstens tweemaal per schooljaar bespreking vorderingen met het schoolbestuur.
Effecten	Op het einde van elk schooljaar worden effecten in kaart gebracht op basis van realisaties in de klas- en schoolwerking. Verslagen met concrete doelstellingen, acties, evaluaties en bijsturingen zijn raadpleegbaar. Concrete te verwachten effecten zie focusbepaling 1, 2 en 3.

Doel 5 – Teamleden ontwikkelen op basis van het doorlichtingsverslag en in overleg met de PBD OVSG een verbeteringsplan en nascholingsplan.

DOELSTELLINGEN: WAT willen we?	AANPAK: HOE pakken we dit aan? (Acties, werkvormen, organisatievormen)	TIJDSPAD van uitvoering acties.
Een verbeteringsplan Het stuurteam ontwikkelt in overleg met het voltallig team een gedragen verbeteringsplan. De PBD OVSG ondersteunt dit ontwikkelingsproces. Het stuurteam en de PBD OVSG sturen het traject waar nodig bij.	Stuurteam en schoolteam Het stuurteam formuleert op basis van het rapport van de doorlichting voorstellen. De PBD OVSG werkt een ontwerp van verbetertraject uit. Er worden inspraakrondes met het ganse schoolteam voorzien om het verbeterplan vorm te geven. Het stuurteam krijgt medeverantwoordelijkheid in de uitvoering en bewaking ervan. Het team wordt tijdens de personeelsvergadering van 24/11/2016 en 17/01/2017 actief betrokken.	Trimester 1 en trimester 2 schooljaar 2016 – 2017

Een nascholingsplan Het stuurteam en de werkgroepen sturen vanuit de prioriteiten het nascholingsplan als onderdeel van het schoolbeleidsplan mee aan: detecteren groeikansen, onderzoeken nascholingsaanbod, peilen naar verwachtingen binnen het schoolteam, formuleren voorstellen...	Stuurteam en werkgroepen Vorbereidend onderzoek i.f.v. nascholingsbehoeften, gemotiveerd voorstel aan het schoolbeleid.	Trimester 3 schooljaar 2016 – 2017 Trimester 3 schooljaar 2017 – 2018 Trimester 3 schooljaar 2018 – 2019
Actoren	Stuurteam & werkgroepen als aanstuurders, alle teamleden, PBD OVSG.	
Noodzakelijke middelen	Geen specifieke middelen nodig.	
Tussentijdse evaluaties	Verbeteringsplan: maandelijkse opvolging van de vorderingen met het stuurteam. Nascholingsplan: op het einde van het schooljaar verifiëren van het plan en afchecken naar uitvoering tot op de klasvloer.	
Effecten	Vernieuwingen vinden hun weg in de klaspraktijk; de implementatie ervan is waarneembaar tijdens de klasbezoeken. Leraren kunnen ze aanduiden in een gesprek.	

Doel 6 – De school ontwikkelt een eigen visie op een kwaliteitsvol zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid en implementeert deze tot op de klasvloer.

DOELSTELLINGEN: WAT willen we?	AANPAK: HOE pakken we dit aan? (Acties, werkvormen, organisatievormen)	TIJDSPAD van uitvoering acties.
Opzetten van een meer gestructureerd en coherent zorgbeleid dat geldt als richtsnoer voor alle betrokkenen. Kenmerken van dit beleid: - Leraren spelen ten volle hun rol als eerstelijnszorgverstreker. Testgegevens, observaties en andere meetbare gegevens zijn oriënterend voor de zorgacties die worden opgezet. Onderwijsbehoeftes van leerlingen zijn het uitgangspunt voor de werking in de klas. - Het zorgteam ondersteunt de klasleraar doelgericht op tweedelijnszorg. Hierbij staat een handelingsgerichte aanpak centraal. Het multidisciplinair overleg staat in het teken van een doeltreffende en handelingsplanmatige hulpverlening. Het cyclisch proces van systematisch signaleren, diagnosticeren, plannen, uitvoeren en evalueren is aantoonbaar voor het oppakken van hulpvragen in elke klasgroep en op schoolniveau.	Werkgroep ZORG & zorgteam Oprichten werkgroep zorg en uitbreiden zorgteam. De werkgroep zorg en het zorgteam ontwikkelen in overleg met het voltallig team een gedragen zorgbeleidsplan. De PBD OVSG ondersteunt dit ontwikkelingsproces; samen sturen ze het traject waar nodig bij. - Uitvoeren van een zorgscreening onder begeleiding van de pedagogisch adviseur. Zowel het zorgteam als alle teamleden worden hierbij betrokken. De bevindingen van de inspectie rond de procesindicator 'loopbaanbegeleiding' worden eveneens in rekening gebracht. - Communiceren van de vaststellingen binnen het team. - Opstellen van een prioriteitenplan met doelstellingen en concrete acties (gespreid over 3 schooljaren). Acties op te nemen op basis van de doorlichting: - Huidige visie op zorg breed bespreken binnen het team en afchecken op actuele inzichten (M-decreet, zorgcontinuüm...). - In kaart brengen van effecten op niveau van individuele leerlingen, maar ook op groepsniveau en schoolniveau.	Uitvoeren zorgscreening, communicatie en uitschrijven prioriteitenplan: schooljaar 2016 - 2017 - trimester 2 en trimester 3 Uitvoeren prioriteitenplan: schooljaar: Verder tot einde traject 2019 Op het einde van het schooljaar 2017 - 2018 formuleert de school een schooleigen visie op zorg en gelijke onderwijskansen (opname in SWP). Effecten worden opgevolgd vanaf schooljaar 2016 – 2017.

Het zorgteam fungeert als een beleidsmatig kernteam en zet de lijnen uit op het vlak van het zorgbreed werken binnen de school. Het zorgteam formaliseert de zorgwerking in het SWP. De beschikbare mensen en middelen worden hierbij optimaal ingezet om de zorgwerking nog verder deskundig uit te bouwen en tevens de deskundigheid en handelingsbekwaamheid van alle leerkrachten te vergroten. Het zorgteam werkt een AN-plan uit voor anderstalige kleuters, anderstalige nieuwkomers en taalzwakke leerlingen en formaliseert dit in het SWP. Dit AN-plan vormt een onderdeel van het talenbeleid.	- Rapporteringspraktijk en criteria gehanteerd door de klassenraad verbreden om de totaliteit van de persoonlijkheidsontwikkeling in kaart te brengen. De werkgroep zorg/ zorgteam stelt haar vergaderdata vast na de startvergadering. Van elk overleg wordt verslag gemaakt dat wordt toegevoegd aan het groeiboek. Ieder overlegmoment gaat een personeelsvergadering vooraf. Op de personeelsvergadering volgt telkens een terugkoppeling van de bespreking in de werkgroep. Deze vergadering bereidt beslissingen voor, hakt knopen door in overleg met de directie, ondersteunt leraren in een optimalere zorgwerking en een groeiende professionalisering. Het zorgteam brengt differentiatiemaatregelen op schoolniveau in kaart en legt accenten naar de toekomst. Leraren voeren de afgesproken actiepunten m.b.t. differentiatie uit. Input vanuit de PBD OVSG, aanreiken van kapstokken om de werking rond AN sterker te maken. Werkgroep zorg maakt keuzes en stelt acties op. Uitwerken van sterkere AN-werking in de klas en ondersteunen/ opvolgen. Versterkte werking vastzetten in het SWP.	Brede rapportering en criteria klassenraad vanaf schooljaar 2017- 2018. Aanvang begin schooljaar 2017-2018. Loopt vanaf dat moment permanent door. Input trimester 2 en trimester 3 schooljaar 2016 – 2017. Uitwerking vanaf schooljaar 2017 – 2018. Werking vastzetten schooljaar 2018- 2019.
---	---	--

Actoren	Directeur, stuurteam, werkgroep zorg, zorgteam, alle teamleden, PBD OVSG.
Noodzakelijke middelen	Huidige zorgvisie van de school als uitgangspunt, zorgscreeningsinstrument PBD OVSG, onderzoeksinstrument 'zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid' inspectie, zorg-gerelateerde visieteksten PBD OVSG, M-decreet, HGW-literatuur, Prodia-protocollen, het referentiekader onderwijskwaliteit. Mogelijke vormingsmomenten worden ingepland (individueel en in team).
Tussentijdse evaluatie	In het stuurteam, de werkgroep zorg en het zorgteam op basis van de periodieke verslaggeving. Van elk overleg wordt verslag gemaakt dat wordt toegevoegd aan het groeiboek. Maandelijks overleg tussen pedagogisch adviseur en directie. Schriftelijk verslag door de pedagogisch adviseur op het einde van elk schooljaar. Minstens tweemaal per schooljaar bespreking vorderingen met het schoolbestuur.
Effecten	Volgende effecten zijn zichtbaar tijdens klasbezoeken, blijken ook uit leerlingendossiers of staan neergeschreven in het SWP: De klasleraar neemt ten volle zijn/haar rol op als eerstelijnszorgverstrekker. Hij/zij realiseert goede onderwijspraktijk in functie van hulpvragen van individuele leerlingen. Het zorgteam ondersteunt leraren in de eerstelijnszorg en vervult voor leerlingen de tweedelijnszorgondersteuning conform de hedendaagse visie op zorg. De eerste – en tweedelijnszorg wordt efficiënt aangewend. Er is een sterke aanpak van taalzwakke en anderstalige kleuters. Het zorgteam en de directie sturen de zorgwerking aan en volgen ze op. Zorgmiddelen worden doelgericht en flexibel ingezet in functie van het leren van kinderen en in functie van de professionalisering van de leraren en het oppakken van inhoud op schoolniveau. Het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid is concreet uitgeschreven. De school hanteert als richtsnoer een uitgeschreven visie op zorg die gekend is door de teamleden.

Doel 7: De directeur voert een krachtig strategisch beleid om de concretisering van de eigen vernieuwde schoolvisie aan te sturen. De vaststellingen door de onderwijsinspectie zijn hierbij richtinggevend. Het proces van interne kwaliteitszorg is aantoonbaar in de schoolwerking.

Doel 8: De directeur voert een outputbeleid.

Doel 9: De directeur richt zich in een positief klimaat op de pedagogisch didactische opvolging op de klasvloer.

Doel 10: De directeur optimaliseert het proces van deskundigheidsbevordering op school.

(Deze doelen kaderen binnen een systematische pedagogisch-didactische ondersteuning door de directeur.)

DOELSTELLINGEN: WAT willen we?	AANPAK: HOE pakken we dit aan? (Acties, werkvormen, organisatievormen)	TIJDSPAD van uitvoering acties.
De directeur stuurt het verbetertraject vanuit de gestelde doelstellingen mee aan. Het proces van interne kwaliteitszorg wordt verder geconcretiseerd naar acties waarbij de directie de werking tot op de klasvloer aanstuurt, ondersteunt en opvolgt. De directeur stelt in samenspraak met de PBD OVSG een coachingscyclus op om verbeteracties tot op de klasvloer vorm te geven: de klasbezoeken staan in functie van muzische vorming en MMWT en in relatie met leerbegeleiding. Hieraan worden feedback- en functioneringsgesprekken gekoppeld. De cyclus staat in functie van het stimuleren van groeikansen van leerkrachten. De directeur verdiept zich in functionerings-, evaluatie- en begeleidingsgesprekken.	<i>Toepassen van het proces van interne kwaliteitszorg op de omschreven tekorten.</i> Begeleiding door pedagogisch adviseur. <i>Coachingsmethodiek</i> voor de directeur. Uitvoeren van de <u>klasbezoeken</u> met <u>feedbackgesprekken</u> (school- en klasniveau). Naast individuele feedback (klasniveau) voorzien we een terugkoppeling van vaststellingen op schoolniveau. Vooraf worden de bevindingen besproken met het stuurteam. Opstellen van een planning i.f.v. klasbezoeken en feedback-gesprekken met als focusbepaling de inhoud van het verbeterplan. Begeleiding van de directeur met het oog op het houden van functionerings- en	Vanaf trimester 2 schooljaar 2016- 2017 Vanaf schooljaar 2017- 2018

Oppakken van de omschreven inbreuken tegen de onderwijsreglementering.	evaluatiegesprekken. Ondersteuning van de directeur bij het uitvoeren van deze opdracht door de PBD OVSG.	Vanaf trimester 2 schooljaar 2016- 2017
De directeur voert een outputbeleid. Hij stuurt de teamwerking aan in functie van het onderzoeken van de kwaliteit en effecten van de leerbegeleiding, het leergebied MMWT, het leergebied muzische vorming en de kleuterwerking in het algemeen. Dit proces wordt verder toegepast op andere leergebieden. Resultaten worden binnen de cyclus van IKZ verder opgepakt.	Principes van een outputbeleid toelichten in de stuurgroep en de werkgroepen. Wergroepen onderzoeken effecten voor de eigen focus vatten dit samen in een verslag, communiceren dit met andere teamleden en sturen via proces van IKZ bij. De directie volgt op, onder meer door klasbezoeken. Systematische analyse van de resultaten van de school op de OVSG-toetsen. De pedagogisch adviseur ondersteunt.	Trimester 3 schooljaar 2016 – 2017 Vanaf trimester 3 schooljaar 2016 – 2017. Vanaf schooljaar 2017 – 2018. Analyse maken van vorige toetsen voor zover informatie beschikbaar en vanaf juni 2017 systematische aanpak.
De directeur richt zich in een positief klimaat tot opvolging op de klasvloer.	Ondersteuning van de directeur bij het uitvoeren van deze opdracht door de PBD OVSG.	Vanaf begin schooljaar 2017 – 2018.
De directeur optimaliseert het proces van deskundigheidsbevordering op school. (Verbreden van doelstelling 5 m.b.t. het nascholingsplan).	Alle teamleden worden meegenomen in een proces van gezamenlijke professionalisering vanuit het aanbod van de PBD OVSG. Hiernaast worden teamleden aangezet zich ook individueel te professionaliseren. Leren van elkaar wordt geïnitieerd en opgevolgd door de directie. Teamleden leren van elkaar door te participeren in de werkgroepen, gaan in gesprek met elkaar, pakken samen inhouden op, hospiteren bij elkaar en passen	Vanaf trimester 3 schooljaar 2016 - 2017

	vormen van co-teaching toe.	
Actoren	Directeur, stuurteam, alle teamleden en PBD OVSG.	
Noodzakelijke middelen	Documenten PBD OVSG rond interne kwaliteitszorg, functionerings- en evaluatiecyclus. OVSG-toetsen en de door OVSG aangeleverde documenten voor kwalitatieve analyse, het referentiekader onderwijskwaliteit.	
Tussentijdse evaluatie	Verslaggeving bij elk klasbezoek en feedbackgesprek. De directeur bundelt de verslagen en noteert de klasbezoeken/ begeleidingsgesprekken in het logboek. Werkgroepen evalueren hun werking en effecten ervan en noteren dit in het logboek. Maandelijks overleg tussen pedagogisch adviseur en directie. Schriftelijk verslag door de pedagogisch adviseur op het einde van elk schooljaar. Minstens tweemaal per schooljaar bespreking vorderingen met het schoolbestuur.	
Effecten	Het verbeterplan geldt als leidraad binnen het proces van interne kwaliteitszorg. Een logboek, bijgehouden door de directie en de verantwoordelijken van de werkgroepen geeft aan dat inhouden systematisch in acties worden omgezet en opgevolgd naar effect. Het is voor de directeur en het team een evidentie dat pedagogisch-didactische opvolging op de klasvloer via klasbezoeken, feedbackgesprekken, coaching, ... noodzakelijk zijn om de onderwijskwaliteit te monitoren. De verslagen van klasbezoeken en gesprekken tonen dit aan. De school heeft een neerslag van het outputbeleid rond leerbegeleiding, MMWT, muzische vorming en de kleuterwerking. Via de website van de OVSG-toetsen is informatie beschikbaar over de prestaties van de leerlingen voor alle leergebieden. Resultaten in functie van een betere output zijn aantoonbaar. Via het logboek en het nascholingsplan is een bredere en systematische vorm van professionalisering aantoonbaar. Professionalisering als element van samschool maken is veralgemeend binnen het team. De verschillen in handelingsbekwaamheid van leraren met betrekking tot de inhouden van de werkgroepen zijn verkleind.	

Focusbepaling 2 – doelen met het oog op de erkenningsvoorwaarden **niveau kleuterschool: mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek, muzische vorming en algemene aanpak kleuteronderwijs.**

De kleuteronderwijzers ...

11. optimaliseren hun school- en klaswerking in functie van een meer doelgericht onderwijs vanuit een breed onderwijsaanbod.
12. optimaliseren hun school- en klaswerking in functie van het leergebied muzische vorming.
13. optimaliseren hun school- en klaswerking in functie van de leergebieden mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek.
14. optimaliseren hun school- en klaswerking in functie van een sterkere invulling van de leerbegeleiding (zie doelstelling 6 focus 1)

Doel 11 – De kleuteronderwijzers optimaliseren hun school- en klaswerking in functie van een meer doelgericht onderwijs vanuit een breed onderwijsaanbod.

DOELSTELLINGEN: WAT willen we?	AANPAK: HOE pakken we dit aan? (Acties, werkvormen, organisatievormen)	TIJDSPAD van uitvoering acties.
Visiebepaling: wat verstaan we onder 'goed' kleuteronderwijs? Schooleigen visie op kwaliteitsvol kleuteronderwijs bediscussiëren en uitbouwen. Invulling geven aan de componenten sfeer, aanbod, leerproces, evaluatie, omgeving en zorg (vanuit de visie van OVSG).	<i>Teamoverleg niveau kleuteronderwijs onder begeleiding van de PBD. Werking van de werkgroep kleuterwerking.</i> Bediscuteren van de concrete invulling. Neerschrijven van een schooleigen visietekst. De aangereikte componenten zijn richtinggevend voor de andere acties.	Doorheen ganse begeleiding. Finaliseren visietekst in schooljaar 2018 - 2019

Het team hanteert op een doelmatige wijze dezelfde planningsdocumenten en bewakingsdocumenten om het doelgericht aanbod in kaart te brengen en op te volgen. De thematische werking kent een breed en rijk activiteitenaanbod. De werking zet aan tot het verrijken van de speelleeromgeving (o.a. speelleerhoeken) in alle klassen waarin exploreren en experimenteren volop aanwezig zijn. Kleuteronderwijzers verwerken volgende elementen sterker dan voorheen in hun klaspraktijk: doelgericht observeren, denkprocessen verwoorden en laten verwoorden door kleuters, kleuters zelf oplossingen laten zoeken voor problemen, spelen- exploreren en handelen in rijke belevingscontexten, eigen inbreng van kleuters aanwenden om leerinhouden te verwerken.	Verkennen van de huidige werking door de werkgroep kleuterwerking. Komen tot besluitvorming in functie van doelgerichte werking. Maken van afspraken en deze opvolgen. De PBD van OVSG begeleidt. Vanuit de huidige planningsdocumenten rond het thematisch werken wordt naar verbreding gezocht. De werkgroep neemt het initiatief onder begeleiding van de PBD van OVSG. Vanuit een zelfreflectielijst overdenken teamleden hun aanpak. De werkgroep neemt het initiatief onder begeleiding van de PBD van OVSG. Er is expliciete aandacht voor leren van elkaar.	Trimester 2 en 3 schooljaar 2016 – 2017. Toepassen nieuwe aanpak vanaf schooljaar 2017 – 2018. Trimester 2 en 3 schooljaar 2016 – 2017. Toepassen nieuwe aanpak vanaf schooljaar 2017 – 2018. Schooljaar 2017 – 2018 aanvang. Finaliseren schooljaar 2018 – 2019.
Actoren	Kleuterteam, directeur en PBD OVSG.	
Noodzakelijke middelen	Visietekst op goed kleuteronderwijs OVSG, begeleidingsmateriaal OVSG. Logboek begeleiding, bindende afspraken rond planningsdocumenten en thematische werking opgenomen in het SWP.	

Tussentijdse evaluatie	Werkgroepen evalueren hun werking en effecten ervan en noteren dit in het logboek. Afspraken worden genoteerd in het SWP. Maandelijks overleg tussen pedagogisch adviseur en directie. Schriftelijk verslag door de pedagogisch adviseur op het einde van elk schooljaar. Minstens tweemaal per schooljaar bespreking vorderingen met het schoolbestuur.
Effecten	Het team hanteert op een doelmatige wijze dezelfde planningsdocumenten om het aanbod in kaart te brengen en op te volgen. Deze documenten (ook digitale) zijn in gebruik. Het team brengt de thematische werking in kaart vanuit doelgerichte documenten met aandacht voor graduele opbouw en een doelgericht aanbod in speelleerhoeken. Conclusies naar aanleiding van de zelfreflectielijst staan neergeschreven en zijn richtinggevend voor de klaspraktijk.

Doel 12 – De kleuteronderwijzers optimaliseren hun school- en klaswerking in functie van het leergebied muzische vorming.

DOELSTELLINGEN: WAT willen we?	AANPAK: HOE pakken we dit aan? (Acties, werkvormen, organisatievormen)	TIJDSPAD van uitvoering acties.
Kleuteronderwijzers kennen de uitgangspunten van OD en de visie en krachtlijnen van het leerplan muzische vorming.	Studiemoment door OVSG. <i>Onderstaande doelstellingen worden aangepakt door de werkgroep kleuterwerking. Studiedagen, ondersteuning door PBD OVSG tot op de klasvloer, werkoverleg, vormen van co-teaching, hospiteerbeurten en klasbezoeken worden ingezet.</i>	Trimester 2 schooljaar 2016 – 2017.
Kleuteronderwijzers zoeken een breed aanbod voor de verschillende domeinen van muzische vorming voor hun leeftijdsgroep. Alle	Opstellen plannings-en bewakingsinstrumenten voor alle domeinen muzische vorming. Neerslag in het SWP.	Aanvang trimester 2 schooljaar 2016 – 2017.

domeinen komen evenwichtig aan bod doorheen de thematische werking en hoekenverrijking. (Zie ook doelstelling rond thematische werking) Er bestaan afspraken rond het graduele en leeftijdsadequaat aanbod. Kleuteronderwijzers passen het muzisch proces toe in de aangeboden activiteiten muzische vorming. Het werken naar model verdwijnt naar de achtergrond ten voordele van rijke impressies en eigen creatieve invulling door de kleuters. Kleuteronderwijzers hanteren een efficiënt observatiesysteem om vorderingen van kleuters breed in beeld te brengen. Observaties leiden tot kwaliteitsvolle ondersteuning van kleuters.	Stuurgroep legt afspraken vast. De directeur verifieert de correcte implementatie van deze doelstellingen tot op de klasvloer en koppelt bevindingen terug naar het team. De PBD OVSG ondersteunt hierbij. De directeur verifieert de huidige (feitelijke) onderwijstijd met de door de koepel aangegeven onderwijstijd. Hij koppelt de bevindingen naar het team en legt de onderwijstijd vast. De directeur controleert op geregelde tijdstippen de naleving van de onderwijstijd. Doelgerichte observatie-items opnemen in het KVS. Opvolgen van zorgzame begeleiding van kleuters op basis van deze observaties. Er is expliciete aandacht voor leren van elkaar.	Aanbod klaar einde schooljaar 2017- 2018. Aanvang trimester 3 schooljaar 2016 – 2017 en vanaf dan opvolging. Uitwerken KVS in de loop van schooljaar 2017- 2018. Nadien toepassen en bijsturen.
Actoren	Kleuterteam, directeur en PBD OVSG.	

Noodzakelijke middelen	Leerplan muzische vorming, publicatie 'Leren met de muzen' van OVSG, begeleidingsmateriaal OVSG (muzische speeltuin, ...), logboek, afspraken in SWP, aankoop materialen in functie van huidige hiaten in het aanbod.
Tussentijdse evaluatie	Werkgroepen evalueren hun werking en effecten ervan en noteren dit in het logboek. Afspraken worden genoteerd in het SWP. Verslagen van directie naar aanleiding van klasbezoeken. Maandelijks overleg tussen pedagogisch adviseur en directie. Schriftelijk verslag door de pedagogisch adviseur op het einde van elk schooljaar. Minstens tweemaal per schooljaar bespreking vorderingen met het schoolbestuur.
Effecten	Kleuteronderwijzers passen de uitgangspunten van de OD en het leerplan muzische vorming toe in hun klaspraktijk. Ze bieden een breed en leeftijdsadequaat aanbod aan de kleuters en volgen vorderingen van kleuters voor dit leergebied op. Ze voorzien hiertoe voldoende onderwijstijd. De geformuleerde doelstellingen zijn waarneembaar tijdens klasbezoeken. Kleuteronderwijzers kunnen gefundeerde uitspraken doen over de muzische talenten van de kleuters.

Doel 13 – De kleuteronderwijzers optimaliseren hun school- en klaswerking in functie van de leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek.

DOELSTELLINGEN: WAT willen we?	AANPAK: HOE pakken we dit aan? (Acties, werkvormen, organisatievormen)	TIJDSPAD van uitvoering acties.
Kleuteronderwijzers kennen de uitgangspunten van OD en de visie en krachtlijnen van het leerplan wereldoriëntatie. Dit leerplan behelst de inhouden mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek.	Studiemoment door OVSG.	Trimester 2 schooljaar 2016 – 2017.

Kleuteronderwijzers zoeken een breed aanbod voor de verschillende domeinen van MMWT. Alle domeinen komen evenwichtig aan bod doorheen de thematische werking en hoekenverrijking. (Zie ook doelstelling rond thematische werking). Er bestaan afspraken rond het graduele en leeftijdsadequaat aanbod over de verschillende leeftijdsgroepen heen. Exploreren, experimenteren, onderzoeken en ervaren worden als motor gezien om kleuters de wereld te leren ontdekken en begrijpen. Er wordt ingezet op de ontwikkeling van zelfsturing bij de kleuters. De keuze van materialen en het doelgericht inzetten van uitstappen bieden kleuters levensechte ervaringskansen met een hoge realiteitswaarde. Terugkerende activiteiten (bv. onthaal met kalenders) worden gebruikt om doelgericht corresponderende doelen uit het leerplan W.O. en taal na te streven. Er zijn duidelijke afspraken rond het gebruik van picto's, kalenders, hoekenaanduiding, ... die een graduele opbouw garanderen.	Onderstaande doelstellingen worden aangepakt door de werkgroep kleuterwerking. Studiedagen, ondersteuning door PBD OVSG tot op de klasvloer, werkoverleg, vormen van co-teaching, hospiteerbeurten en klasbezoeken worden ingezet. Opstellen plannings-en bewakingsinstrumenten voor alle domeinen MMWT. Neerslag in het SWP. De directeur verifieert de correcte implementatie van deze doelstellingen tot op de klasvloer en koppelt bevindingen terug naar het team. De PBD OVSG ondersteunt hierbij. De directeur verifieert de huidige (feitelijke) onderwijstijd met de door de koepel aangegeven onderwijstijd. Hij koppelt de bevindingen naar het team en legt de onderwijstijd vast. De directeur controleert op geregelde tijdstippen de naleving van de onderwijstijd.	Aanvang trimester 2 schooljaar 2016 – 2017. Aanbod klaar einde schooljaar 2017- 2018. Aanvang trimester 3 schooljaar 2016 – 2017 en vanaf dan opvolging.
---	--	--

Kleuteronderwijzers hanteren een efficiënt observatiesysteem om vorderingen van kleuters breed in beeld te brengen. Observaties leiden tot kwaliteitsvolle ondersteuning van kleuters.	Doelgerichte observatie-items opnemen in het KVS. Opvolgen van zorgzame begeleiding van kleuters op basis van deze observaties. Er is expliciete aandacht voor leren van elkaar.	Uitwerken KVS in de loop van schooljaar 2017- 2018. Nadien toepassen en bijsturen.
Actoren	Kleuterteam, directeur en PBD OVSG.	
Noodzakelijke middelen	Leerplan wereldoriëntatie, begeleidingsmateriaal OVSG, logboek, afspraken in SWP, aankoop materialen in functie van huidige hiaten in het aanbod.	
Tussentijdse evaluatie	Werkgroepen evalueren hun werking en effecten ervan en noteren dit in het logboek. Afspraken worden genoteerd in het SWP. Verslagen van directie naar aanleiding van klasbezoeken. Maandelijks overleg tussen pedagogisch adviseur en directie. Schriftelijk verslag door de pedagogisch adviseur op het einde van elk schooljaar. Minstens tweemaal per schooljaar bespreking vorderingen met het schoolbestuur.	
Effecten	Kleuteronderwijzers passen de uitgangspunten van de OD en het leerplan wereldoriëntatie toe in hun klaspraktijk. Ze bieden een breed en leeftijdsadequaat aanbod aan de kleuters en volgen vorderingen van kleuters voor dit leergebied op. Ze voorzien hiertoe voldoende onderwijstijd. De geformuleerde doelstellingen zijn waarneembaar tijdens klasbezoeken. Kleuteronderwijzers kunnen gefundeerde uitspraken doen over de talenten van de kleuters binnen MMWT.	

Doel 14 – De kleuteronderwijzers optimaliseren hun school- en klaswerking in functie van een sterkere invulling van de leerbegeleiding (zie doelstelling 6 focus 1)

DOELSTELLINGEN: WAT willen we?	AANPAK: HOE pakken we dit aan? (Acties, werkvormen, organisatievormen)	TIJDSPAD van uitvoering acties.
Het kleutervolgsysteem wordt gelinkt aan de leerplandoelen en wordt een functioneel observatie-instrument in het kader van een geïntegreerd zorgbeleid. Voor elke kleuter wordt dit ingevuld. De klasleraar verhoogt zijn onderwijskundig handelen in functie van het oppakken van hulpvragen van leerlingen binnen alle leergebieden. Ook de preventieve aanpak krijgt concrete vorm. Kleuterleraren vervullen hun rol binnen de aanpak van hulpvragen van individuele kleuters. Dit is merkbaar tijdens klasbezoeken en blijkt ook uit leerlingendossiers. De klaswerking rond mondelinge taalvaardigheid en de begeleiding van anderstalige en taalzwakke kleuters is geoptimaliseerd. Kleuteronderwijzers kennen de zorgvisie van de school en concretiseren ze in de eigen klaswerking.	<i>Onderstaande doelstellingen worden aangepakt door de werkgroep zorg. Studiedagen, ondersteuning door PBD OVSG tot op de klasvloer, werkoverleg, vormen van co-teaching, hospiteerbeurten en klasbezoeken worden ingezet.</i> De directeur verifieert de correcte implementatie van deze doelstellingen tot op de klasvloer en koppelt bevindingen terug naar het team. De PBD OVSG ondersteunt hierbij. Taalbegeleiders PBD OVSG ondersteunen de werkgroep zorg in deze werking. Werkgroep zorg duidt, expliciteert de visie en volgt deze op in de klassen (ondersteund door de PBD OVSG). Er is expliciete aandacht voor leren van elkaar.	Aanvang trimester 3 d.m.v. oprichting werkgroep zorg en uitvoering zorgscreening schooljaar 2016 – 2017 en vanaf dan opvolging. Eerste aanzetten schooljaar 2016 – 2017. Implementatie vernieuwde aanpak vanaf schooljaar 2017 – 2018. Tekst en implementatie ervan groeit binnen het verbetertraject. Startpunt is de zorgscreening.

Actoren	Kleuterteam, zorgteam, directeur en PBD OVSG.
Noodzakelijke middelen	Zorgscreening, begeleidingsmateriaal OVSG, logboek, afspraken in SWP.
Tussentijdse evaluatie	Werkgroepen evalueren hun werking en effecten ervan en noteren dit in het logboek. Afspraken worden genoteerd in het SWP. Verslagen van directie naar aanleiding van klasbezoeken. Maandelijks overleg tussen pedagogisch adviseur en directie. Schriftelijk verslag door de pedagogisch adviseur op het einde van elk schooljaar. Minstens tweemaal per schooljaar bespreking vorderingen met het schoolbestuur.
Effecten	Volgende effecten zijn zichtbaar tijdens klasbezoeken, blijken ook uit leerlingendossiers of staan neergeschreven in het SWP: De klasleraar neemt ten volle zijn/haar rol op als eerstelijnszorgverstrekker. Hij/zij realiseert goede onderwijspraktijk in functie van hulpvragen van individuele leerlingen. Het proces van planning, observatie en opvolgen van leerinhouden wordt ondersteund door een doelgericht KVS. Er is een sterke aanpak van taalzwakke en anderstalige kleuters. De kleuteronderwijzers kunnen de visie op zorg inhoudelijk verwoorden en illustreren vanuit de eigen klaswerking.

Focusbepaling 3 – doelen met het oog op de erkenningsvoorwaarden **niveau lagere school: mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek, leergebied muzische vorming en invulling van de leerbegeleiding.**

De onderwijzers ...

- 15. optimaliseren hun school- en klaswerking in functie van de leergebieden mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek.
- 16. optimaliseren hun school- en klaswerking in functie van het leergebied muzische vorming.
- 17. optimaliseren hun school- en klaswerking in functie van een sterkere invulling van de leerbegeleiding (zie doelstelling 6 focus 1)

Doel 15 – De onderwijzers optimaliseren hun school- en klaswerking in functie van de leergebieden mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek.

DOELSTELLINGEN: WAT willen we?	AANPAK: HOE pakken we dit aan? (Acties, werkvormen, organisatievormen)	TIJDSPAD van uitvoering acties.
Onderwijzers kennen de uitgangspunten van OD en de visie en krachtlijnen van het leerplan wereldoriëntatie. Dit leerplan behelst de inhouden mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek.	Studiemoment door OVSG. <i>Onderstaande doelstellingen worden aangepakt door de werkgroep MMWT. Studiedagen, ondersteuning door PBD OVSG tot op de klasvloer, werkoverleg, vormen van co-teaching, hospiteerbeurten en klasbezoeken worden ingezet.</i>	Trimester 2 schooljaar 2016 – 2017.
Onderwijzers brengen een breed aanbod voor de verschillende domeinen van MMWT. Alle domeinen komen doelgericht aan bod. Er bestaan afspraken rond het graduele en leeftijdsadequaat aanbod over de verschillende leeftijdsgroepen heen.	Vanuit een inventarisatie van de huidige werking, opstellen van plannings- en bewakingsinstrumenten voor alle domeinen MMWT. Maken van afspraken rond het gebruik ervan. Neerslag in het SWP.	Aanvang trimester 3 schooljaar 2016 – 2017. Aanbod klaar einde schooljaar 2017- 2018.

	Maandelijks overleg tussen pedagogisch adviseur en directie. Schriftelijk verslag door de pedagogisch adviseur op het einde van elk schooljaar. Minstens tweemaal per schooljaar bespreking vorderingen met het schoolbestuur.
Effecten	Volgende effecten zijn zichtbaar tijdens klasbezoeken, worden in gesprekken door leraren aangegeven en staan neergeschreven in het SWP: Vanuit duidelijke en doelgerichte planningsdocumenten met aandacht voor verticale samenhang geven leraren op een rijke manier invulling aan onderwijs in MMWT. Alle domeinen komen tot hun recht. De uitgangspunten naar aanpak zijn richtinggevend voor het onderwijs. Vanuit een verbrede evaluatie in de klas is de rapportering verbreed. Leraren volgen leerlingprestaties op en kunnen talenten van leerlingen binnen deze leergebieden aangeven.

Doel 16 - De onderwijzers optimaliseren hun school- en klaswerking in functie van het leergebied muzische vorming.

DOELSTELLINGEN: WAT willen we?	AANPAK: HOE pakken we dit aan? (Acties, werkvormen, organisatievormen)	TIJDSPAD van uitvoering acties.
Onderwijzers kennen de uitgangspunten van OD en de visie en krachtlijnen van het leerplan muzische vorming.	Studiemoment door OVSG. <i>Onderstaande doelstellingen worden aangepakt door de werkgroep muzische vorming. Studiedagen, ondersteuning door PBD OVSG tot op de klasvloer, werkoverleg, vormen van co-teaching, hospiteerbeurten en klasbezoeken worden ingezet.</i>	Trimester 2 schooljaar 2016 – 2017.

Onderwijzers zoeken een breed aanbod voor de verschillende domeinen van muzische vorming voor hun leeftijdsgroep. Alle domeinen komen evenwichtig aan bod. Er bestaan afspraken rond het graduele en leeftijdsadequaat aanbod. Onderwijzers passen het muzisch proces toe in de aangeboden activiteiten en lessen muzische vorming. Het werken naar model verdwijnt naar de achtergrond ten voordele van rijke impressies en eigen creatieve invulling door de leerlingen. Muzische inbreng is terug te vinden in het klas- en schoolbeeld. Het aanbod culturele activiteiten is weloverwogen. In de klaspraktijk worden bredere vormen van evaluatie toegepast. Leerlingen participeren hierin. De rapporteringspraktijk geeft aan dat onderwijzers zicht hebben op de muzische talenten van de leerlingen.	Opstellen plannings-en bewakingsinstrumenten voor alle domeinen muzische vorming. Maken van afspraken rond het gebruik ervan. Neerslag in het SWP. De directeur verifieert de correcte implementatie van deze doelstellingen tot op de klasvloer en koppelt bevindingen terug naar het team. De PBD OVSG ondersteunt hierbij. De directeur verifieert de huidige (feitelijke) onderwijstijd met de door de koepel aangegeven onderwijstijd. Hij koppelt de bevindingen naar het team en legt de onderwijstijd vast. De directeur controleert op geregelde tijdstippen de naleving van de onderwijstijd. Maken van klasoverstijgende afspraken rond de rapportering. Aanpassen huidige vorm van rapportering. Er is expliciete aandacht voor leren van elkaar.	Aanvang trimester 2 schooljaar 2016 – 2017. Aanbod klaar einde schooljaar 2017- 2018. Vanaf schooljaar 2018- 2019 nieuwe rapportering.
---	---	--

Actoren	Teamleden lagere school, directie, begeleiding PBD OVSG
Noodzakelijke middelen	Aantrekkelijk leermateriaal voor deze leergebieden, begeleidingsmateriaal OVSG, leerplan muzische vorming OVSG, publicatie 'Leren met de muzen' (OVSG).
Tussentijdse evaluatie	Werkgroepen evalueren hun werking en effecten ervan en noteren dit in het logboek. Afspraken worden genoteerd in het SWP. Verslagen van directie naar aanleiding van klasbezoeken. Maandelijks overleg tussen pedagogisch adviseur en directie. Schriftelijk verslag door de pedagogisch adviseur op het einde van elk schooljaar. Minstens tweemaal per schooljaar bespreking vorderingen met het schoolbestuur.
Effecten	Volgende effecten zijn zichtbaar tijdens klasbezoeken, worden in gesprekken door leraren aangegeven en staan neergeschreven in het SWP: Onderwijzers passen de uitgangspunten van de ET en het leerplan muzische vorming toe in hun klaspraktijk. Ze bieden een breed en leeftijdsadequaat aanbod aan en volgen vorderingen van leerlingen voor dit leergebied op. Ze voorzien hiertoe voldoende onderwijstijd. De geformuleerde doelstellingen zijn waarneembaar tijdens klasbezoeken. Onderwijzers kunnen gefundeerde uitspraken doen over de muzische talenten van de leerlingen en rapporteren dit ook.

Doel 17 – De onderwijzers optimaliseren hun school- en klaswerking in functie van een sterkere invulling van de leerbegeleiding (zie doelstelling 6 focus 1).

DOELSTELLINGEN: WAT willen we?	AANPAK: HOE pakken we dit aan? (Acties, werkvormen, organisatievormen)	TIJDSPAD van uitvoering acties.
---------------------------------------	---	--

De onderwijzers optimaliseren hun onderwijskundig handelen in functie van het oppakken van hulpvragen van leerlingen binnen alle leergebieden. Ook de preventieve aanpak krijgt concrete vorm. Onderwijzers vervullen hun rol binnen de aanpak van hulpvragen van individuele leerlingen. Dit is merkbaar tijdens klasbezoeken en blijkt ook uit leerlingendossiers. De klaswerking rond mondelinge taalvaardigheid en de begeleiding van anderstalige en taalzwakke leerlingen is geoptimaliseerd. Onderwijzers kennen de zorgvisie van de school en concretiseren ze in de eigen klaswerking.	Onderstaande doelstellingen worden aangepakt door de werkgroep zorg. Studiedagen, ondersteuning door PBD OVSG tot op de klasvloer, werkoverleg, vormen van co-teaching, hospiteerbeurten en klasbezoeken worden ingezet. De directeur verifieert de correcte implementatie van deze doelstellingen tot op de klasvloer en koppelt bevindingen terug naar het team. De PBD OVSG ondersteunt hierbij. Taalbegeleiders PBD OVSG ondersteunen de werkgroep zorg in deze werking. Werkgroep zorg duidt, expliciteert de visie en volgt deze op in de klassen (ondersteund door de PBD OVSG). Er is expliciete aandacht voor leren van elkaar.	Schooljaar 2016 – 2017 Uitvoering zorgscreening trimester 2. Oprichting werkgroep zorg en uitvoering prioriteitenplan zorg Trimester 3. Vanaf dan opvolging. Eerste aanzetten schooljaar 2016 – 2017. Implementatie vernieuwde aanpak vanaf schooljaar 2017 – 2018. Tekst en implementatie ervan groeit binnen het verbetertraject. Startpunt is de zorgscreening.
Actoren	Onderwijzers, zorgteam, directeur en PBD OVSG.	
Noodzakelijke middelen	Zorgscreening, begeleidingsmateriaal OVSG, logboek, afspraken in SWP.	
Tussentijdse evaluatie	Werkgroepen evalueren hun werking en effecten ervan en noteren dit in het logboek.	

	Afspraken worden genoteerd in het SWP. Verslagen van directie naar aanleiding van klasbezoeken. Maandelijks overleg tussen pedagogisch adviseur en directie. Schriftelijk verslag door de pedagogisch adviseur op het einde van elk schooljaar. Minstens tweemaal per schooljaar bespreking vorderingen met het schoolbestuur.
Effecten	Volgende effecten zijn zichtbaar tijdens klasbezoeken, blijken ook uit leerlingendossiers of staan neergeschreven in het SWP: De klasleraar neemt ten volle zijn/haar rol op als eerstelijnszorgverstreker. Hij/zij realiseert goede onderwijspraktijk in functie van hulpvragen van individuele leerlingen. Het proces van planning, observatie en opvolgen van leerinhouden wordt voor alle leerlingen in de klas doorlopen. Er is een sterke aanpak van taalzwakke en anderstalige kinderen. De onderwijzers kunnen de visie op zorg inhoudelijk verwoorden en illustreren vanuit de eigen klaswerking.

12. Algemene aanpak

De schooleigen personeelsvergaderingen laten toe de reguliere schoolwerking voort te zetten maar worden ook gebruikt om begeleidingsinhouden te agenderen.

Eventuele extra personeelsvergaderingen in functie van de begeleiding worden voornamelijk gebruikt als informatieverspreiding en globale standpuntbepaling. Vanuit deze interventies worden opdrachten voor de teamleden vooropgesteld. Deze worden opgevolgd door de directie die zich hierbij laat ondersteunen door de pedagogisch adviseur.

De pedagogisch adviseur voorziet tijdens het ganse verbetertraject frequente aanwezigheid in de school: opvolggesprekken, als zitdagen, voor uitvoering van klasbezoeken, bijwonen van personeelsvergaderingen... Daarnaast worden pedagogische medewerkers ingezet voor specifieke begeleidingsinterventies: coaching van de directeur, begeleiding op het niveau van de kleuterschool en of lagere school, begeleiding op het zorgniveau en informatieoverdracht muzische vorming, mens en maatschappij, wetenschappen en techniek.

De teamleden engageren zich ertoe voor- en opvolgtaken in functie van overleg en deskundigheidsbevordering consequent en volgens afspraak uit te voeren.

Om het draagvlak van de schoolwerking en het begeleidingstraject te verruimen en te verankeren, richt de school een stuurteam, een werkgroep muzische vorming, een werkgroep kleuterwerking, een werkgroep mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en een werkgroep zorg op.

Het stuurteam heeft het mandaat het begeleidingstraject mee vorm te geven, de visieontwikkeling op muzische vorming, mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek en de kleuterwerking te ondersteunen, didactische voorstellen te formuleren en impulsen te stroomlijnen, het tijdpad te bewaken en bijsturingen voor te stellen, de onderlinge communicatie te stimuleren en te bevorderen. De directeur volgt de werkzaamheden van het stuurteam nauwgezet op en agendeert voorstellen en uitwerkingen op de dagorde van de personeelsvergadering. Het stuurteam overlegt op regelmatige vaste tijdstippen en brengt verslag uit op de personeelsvergadering. Gemotiveerde beslissingen worden in overleg met het voltallig team vastgelegd in de notulen van de vergadering. Deze worden geïntegreerd in het schoolwerkplan.

De werkgroepen mens en maatschappij/ wetenschappen en techniek, de werkgroep muzische vorming, de werkgroep kleuterwerking en de werkgroep zorg werken op een gelijkaardige manier aan de praktische invulling van de respectievelijke inhouden van de werkgroep.

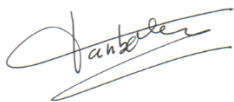
De directeur is de eerste verantwoordelijke voor de aansturing van het verbeteringsplan. De planning wordt intern mee opgevolgd en aangestuurd door het stuurteam.

Klasbezoeken door de directie en pedagogische begeleiding bieden mogelijkheden tot reflectie, feedback en opvolging.

Samen met de directeur, het stuurteam, de werkgroepen en individuele teamleden wordt in voortdurend overleg nagegaan welke aanpak het meest aangewezen is om het vooropgestelde doel te bereiken.

Opgemaakt te Bierbeek op 14 februari 2017.

Hans Vanbedts
Pedagogisch adviseur

Benny Jonckers
Directeur wnd.

Johan Vanhulst
Burgemeester Bierbeek

maandag 19 december 2016

Gemeentelijke Basisschool 't Klavertje
Schoolstraat 37
3360 Bierbeek

Betreft: Engagementsverklaring n.a.v. het ingediende verbeteringsplan na ongunstig advies door de onderwijsinspectie van de gemeentelijke basisschool 't Klavertje.

1. Het schoolbestuur van de gemeentelijke basisschool 't Klavertje bevestigt dat het goedgekeurde verbeteringsplan zo snel mogelijk besproken wordt in de decretaal verplichte raad wat betreft de participatie of medezeggenschap (Decreet van 23/10/1991 betreffende de medezeggenschap in het gesubsidieerd onderwijs en Decreet van 02/04/2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad).
2. Het schoolbestuur van de gemeentelijke basisschool 't Klavertje bevestigt dat een vraag naar ondersteuning geformuleerd werd voor het geheel van tekorten die aan de basis liggen van het ongunstig advies. Het schoolbestuur doet een beroep op het OVSG als externe ondersteuning om aan de tekorten te remediëren. Het OVSG verklaart dat zij ingaat op de gevraagde ondersteuning.
3. Het schoolbestuur van de gemeentelijke basisschool 't Klavertje stemt in met de publicatie van het verbeteringsplan op de publieke website samen met het doorlichtingsverslag en de goed- of afkeuring van het plan door de Vlaamse regering.

Namens het schoolbestuur

Namens het OVSG

De gemeentesecretaris,
Peter VERLINDEN
De burgemeester,
Johan VANHULST

